

مقتطفات من كتاب:

الأماكن الماثورة المتواترة في مكة المكرمة « ٢ »

لمؤلفه الأستاذ الدكتور عبدالوهاب إبراهيم أبو سليمان
إعداد وتقديم: محمد علي المقدادي

Kō ÁẃQá Nḡp ŪḡḡKḡdZḡ ḠḠGōḌá KḴō ḡK + λ KĀè Û DkāḂāi Q̄HQQāp QōsZḡ ṽZḡḡḡ
 ḡāi j ḡ Θḡḡḡḡ NḴḴp ΘKāEḠH YK ḡḡ j ḡ Ḡḡḡ ZNāyḡp qEḡsāi DtyḴḴ ḠQḡḡ
 ... Nyfḡḡ

k KQḠḡ Izg Áa dzyḡḡΣ ḡzλ yā Û Qḡḡḡḡ k KḡḡNḡyḡ ZNḡgyḡ ZKQḡsāi Zḡ
 Ū KḡQḡZḡp ḡḡḠZḡ ḡḠ ḡā ḡḡāi QḡKḡZḡ p ḡāḡḡ + k j ḡḡāi ḡḡsāi ΘKḡā
 ZNḡḡKḡ ZNḡKḡNḡ qNĀá Zḡ Kḡā Û j ḡs p Zḡā zḡḡ NḡḠKḡ OḡKḡ ÁQḡ ZKḡḡ ḠQḡ
 ḡḡḡ ZNḡZḡ è Qḡḡ .. KḡKḡḡḡ KḡḡKḡ j ḡ Z Kḡḡ NḡḠḡ Û Kḡḡḡḡḡ Kḡḡḡḡ
 !ḡKNḡ QḡYKḡḡ p Qḡḡḡḡ ÁẃQá Kō ṽNḡ ZNḡḡḡ p
 p ḡḡḡḡ Ḡḡḡ ḡā ḡḡ ZKḡ Ḡḡ ṽḡ Û ṽḡḡ ṽḡsḡ yḡḡ ZNḡgyḡ Ḡḡ qKā Kō Zḡ
 ḠKQḡ P fKḡḡ j ḡ ZNḡgyḡ Ḡḡ KNḠḡ Kō Kḡ ṽḡsā Kō ḡQḡḡ dZḡ ḡā ḡ ḡ p Ḡḡḡḡ
 Izḡp Ḡḡḡḡ Dḡḡḡ Kḡḡḡ yḡḡḡ ḡḡNḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡ ZKḡḡ j ḡ Kḡḡḡḡ Û Qḡḡḡ
 . k KQḠḡ j ḡ ÁKḡḡ Qsḡḡ Nḡḡ
 . ḡ ḡḡ ḡ ḡḡ ḡḡḡ Ḡḡḡ Û Ḡḡḡ p ḡ ḡḡ Kḡḡ Kḡḡḡ Zḡ Ḡḡḡḡ p ḠKḡḡ Zḡ ḡḡḡ

مقدمة المؤلف

Ū ā Ūḡ BŌḡḡ ḠāḠḡ ḠLĀḠĪḡḡ Ḡḡḡḡ Ḡḡḡ ḡḡḡḡ Ḡḡḡḡḡ Ḡḡḡḡḡ Ḡḡḡḡḡ Ḡḡḡḡḡ
 .ḡḡḡḡ ḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡ Ḡḡḡḡ Ḡḡḡḡḡ Ḡḡḡḡḡ
 KzĀi ḡ ḡ ḡḡḡḡ ḠQĀn FyḠḡḡ Ḡḡḡḡ Qḡḡḡ Ḡḡḡḡḡ Ḡḡḡḡḡ Ḡḡḡḡḡ
 ŪḠḠḡḡ Ḡḡḡ ḡḡḡ ḡḡḡḡ Ḡḡḡḡḡ Ḡḡḡḡḡ KĀRQḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡḡ ḡḡḡḡḡ
 Ḡḡḡḡ Kḡḡ ḡ Ḡḡḡḡḡḡ ḡḡḡ k ḡḡḡḡḡ ḡḡḡḡḡ Ḡḡḡḡḡ ḡḡḡḡḡ ḡḡḡḡḡ
 .ḡḡḡḡ ḡḡḡ Ḡḡḡḡ Ḡḡḡḡḡ ḡḡḡḡḡ

dñ sÔÔe ʁû3 ðʁRñ ʁĀñs ū ĀiĀñ Āqū ĠHŌiṣ Ġsāās ĀTñ ĀĤwī Ōū Ž
 ĠtYwĒtj ā ōĀEDZj ā ā zĀq Ž Ġġ ĤĀĀs ŌTĥ ū ĠTġĀĀ dñ ĠYžñ ū ū ĠwĒĀĀTDZ
 NèĀk ū ĠĒĀqñ ĠT3Ā2Ū ʁY3 āāĀQk s ū ĠĒĀsāz ĀĤ ŌHqūk ū ġĒĒĀ Ġñs ū s3Ā2
 ŪĠtYĒĒā ġĒĒŌHā Ā ĠĀ ū ĠTtZ ĀĤ āĀEDzQk s ū ĠTtāĀ3 ĀĤ ʔzŌQk ū ĠĀzqā ʔĀĤñ ĀĤ
 ĠtāĀŌā ʁĀqṣ ġKĒtj s ġKĒā ōYñ dñ ĠzŌŪAQĒĀ ū ĠHwĤŌā ĠĒŌā ū ŪāĀĠtj s
 . ā zĀĀā Ž sġ ĠHĠ ū ġĀŪĠtj ʔYġĀĀñ Ž ʁñYèqā NĠŌĀQā āĀfŪ

Ž ĠtTj ĠĠŌĀQā dŪĀñj ā ŌwYk dñ KžŪā ĒĀĒHā Ĥt r Ēe ĠñĀŪtj Ġwñ
 ġĀŪĠtj ĠñYèqā ʁzŌHā Ōñ ĠTñĀQĒs k tYĒtj ĠĀĀĤ ĠĒTġ ū yYèqā NĠŌĀk
 Ž ū Ōzġ ŌDwè ʁTz ū sĒYTs sĒY3 ū ġĀkzŌñ ĠĀsṣ ū sĤĒz k ū sĀsĀk s sĀwĤk
 ū ĠTQñ ʁŌĀk ŌĒYĒk Ž ZYĒā d3 ZYĀ ĀTzĀĤñ qṣzŌ ū ĠŌqzñ ġĀHā ò
 ū ĠzĀĒT : fĀŌā ZYĒā ī Ġġ ŪĀrĀsā Ĥzā Yġ ū ĠĒĒĤtj ĠĀĒĀā ʁzTs Ōñ
 ū dŪĀñj ā ŌYk ĠwèĀk ʁY3 BĀDzTā ōs j ā ĠĀā Ōñ ōĀā ū ū ĠzñŌñs ŪŌĀTŌs
 ʔkāŌĀ3 ū ĠĀŪYŶz ū ĠĀŪtj ġĒĒĀ Ġñ sŪĠĀñ ū qĀHŶŵ pĀĒYŵ ĀĒĒĒŌs ŪĀTĤĒz k s
 Ġsā ŪāĒṣ Ġñ ū Ž ĠĠĤŌtj ōĀEDZj ā ʔ3 sĒĀ pĀĀñ sĀĀk ĤŌ ū ʔkĀ3ĀHwī ū s
 . ʁzĒi È q Ġ ū

ĠdĀĒ ū Ž fĀŌā ĀĀYwè ĀĒŪĒQā hūā ġKwĒtj ŌYk Ōdāz ĠHĠā āŌwĒ ū
 ʁĀqñā Ēe ĀTñ KžŪā ū s sŵòzŌñ ŪāzTā ŌYq āāĒQñ zTz ū ġĒĒĒZ ĠwYĒYŵ
 Ġñ ū ĠĒĒĒā ĠĀĒtj ŪĒŪŵ ġĀĀ3 ū yĀĀsā ĒDzĒtj ĠHwèz k ō Ā8i ŪĀTj ā d3
 dŪŌā žĀDzSā āāĒ3 ū ū ĠĀĒā āĒ3 ĒĀĀk s ŪāĀ dñ ĀTz ĒDz Āñ ĒĒw ĠñĀŪtj
 Ž ĠĀ3ĀRñ ġāĀĀĀ ū ĠĀ ŌĠŌwĒtj ū k ʔYtj wY3 ĒĀĀ Āñ wŪ ĠĒŪĀŌġ ū Y
 . dĀĀĤtj žĀDzSā ū ĠĀĒā

مَبْقَاتُ
 الْحَجِّ

ŪĠŸŌŌĒŋ ġ ĀāĀŪā ĀĒĀĀŷŪ ōĀŧŸĤĥā Ñ Ĥā Ĵ Ū Ōā ŪĀĒŌŷā ŌŸĤ đŋ ā ĀŌŪ ĀŦĀŋ ŷŸŒ Ĵ Ū
 .ŷĀŧŌĒŕāš ĠĀĀĤĥā Ž ġāĀĀ ġāĀĀŋ ŌāĒēš
 ŪŷāĤĤ ! ā ōĀŵī Ĵ Ū ŸĒŌĀĤ ĠŌāĒĒā ġ ĀŋšĒŧā đŋ ġāŌĀĀŧ ō ĀĤā ĀŌŌĀ
 .ĤŸĤĥā ĀĤāŷŌŷō šŽĀō šŌĒŷĤ
 Ž ĴŷĀŷŧā ĀŦĤĤĀ Ĥā đŷĀĤĥā ĀŪā ĤŖŌĀ ĠĤŌĀŌāš ĠĤŸĤĥā ĠŌĀŋĵ ā ĀĒZāš
 ŌĤŌĤ Ġŧŧŋ đŋ ĴŷŪĒēš Ū Žŷŧā ĒĀŷ ūŷŷĒŋ Ĵāŷŷ Ōŷŷ Ĵŷŷ ĀŦŖĀŷš ĀŦŸĒŌĤ
 .pĀĀDŷŌŋ šĤŸŷ ŸŸŸŌ đŷĀĤĥā ŌŸĤ ŌŸŸŌ
 ĴŦĀĀš ŪŌŷāŷ ŧŷŷŧā ōĤ Ž ĤŪŌ Ĥā ŌŪ 8ĀŌŷŪ ĤŖŌĀ ĤŸĤĥā ĀĒZāŷā
 ĤŪ ŌĤŌĤ ĴĒŌĒŌĤ ĠŵēāŷĒā ĤŖŌā Ž đŧŷ Ū ġĀŌŷā šŪ ŪĀŸŸ Ĵšā ŪŧŦĀĀ ĤŌā
 ...ĠĤā ōŷŌĀā

:ĴĀĒŷā Ž ĀŋŷŪĀ Ĵ Ū Ĥ8ĠĀ đĀĀŷŪ ŷŷŪ ĤĀŷā ŪŌĀŌā ĤŌŪ Ĵ Ū āšŪ
 šŷŷŌŋ ŪĤŸĤĥā ĴŦĀŧā ĤŸŸŸ Āŋ āĀDŷŧā ō ĀĤā ŷĤ ĠāŷŪ ŌŷŌĤĥā Ġŷŧŧŧŧ :šŷŪ
 đŋ ŌŋŷŪ ŌŪš ŪŷāĒDŷ šŪ ŪŷāDŷē ōĀŧ ōĀDŷŧā È Ÿŷŷ ŪĠŦŌĀā ōāŷĒā ŌŌŌĀ ĀŧĒŷ
 Ĵšā ŪŷĀ ĤĀ ĠDZĀĀ Ĵ Ū ŪŷŌŷŷŷ ŷŷŷĒĒā ĤŧĒĒē ĠāĒēĀā ĒġĀŷ ŷŪ āĀŷŷ ūŷŷ
 .ŷŸēŧā Ÿŷŋ đŋ È ēŷ ŷŷŷ ŪŷĀŋŷŷ Ōŷ šŪ ŪŸŸŸŷ šŪ ŪŪŧŧ

ŷāĀŷ Ĵŧŷ ŪĠŷŸŸŸ Ĵšāŷŷ Ġŷŷŷŷ ġāĤŷŷŷ ŷāĀŌŋ đŋ ā ĠŌŷŷā ōĀDZ :šŷŷŷ
 ĠŷĀŷŷŷ ġĀŷŷŷŷŷ Āŷāš Ū ō ĀĤā āŷŷŷŷ Ž ĴŷĀŷŧā ŷŷŷ đŷŷ Ū ŷŷŷŷŷ ōĀŷŷ
 ŧĀŌŷŷā ĴŌē Ōŷŷŷ ŪĠŷŷŷ ŷŷ āĀŋ šŪ ŪŷĀŷ đŋ ūŷ ŷŷġ Āŋ ŷŷŷŷ đŷŷ
 ŪĀĀāĀŷā ŷŷŷ Āŷŷŷ ŷŷŷ Ġŷŷŷŷŷ Āŷŷŷŷ ŌŸĤ đŋ Ġŷŷŷ ŌŪ Ž ĤŸĤĥā ĀĤāŷŷŷ
 ŌŌĤ ŧŷĤ Ž Ÿŷŷŷā ĀĤāŷŷŷ ŷŷŷ ĠŷĀŷŷŷ ŪĠŷŷŷŷ ĀŦŷŷŷŷ ŪĠŷŷŷŷ ŷŷŷŷŷ
 Ñ Ĥā ŷŷŷ đŋ ŷŷŷ ŷŷŷŷŷ Ūŷŷŷŷŷ Ÿŷŷŷŷ ĀŦŷŷŷŷŷ ŷŷŷŷŷ ŪĀĀĀŷŷŷ ŪĠŷŷŷŷ

مَبَقَاتُ
 الْحَجَّ

: F Aā Ēōzŋ J Āūŋ d3 QΛÉΣā ŌŹŋ Ū k Āiūtā R Ĥā ġ ĀāĀQŪ ĀŋΛĀĀQ Ž ĞĀūŋj ā
 wĀĤtā EōHŪQΛ āōĭs Ū -lTĤĀĪŋ Ōōā EōŹ ŪĞūŋ ŌĒŪ ĒA3 ōĀqā ĞōŪ dŋ zĒs¼
 :zĒs (ĀāzQōā) ōzōĒt yYēqā ōĀtŷ3 kĭ ŪgYŪDōr ā

ċ. - ā ōūā wŷ3 lĒūūāzċ ōzŌQΛr yzē ĞĀĒŪ wŷ3 KāĀŹā Ǝl ā¼
 ŪŌĒΛr wŌgś Ū k ŌĒōĀā ŌĪā 3Ūē ŌDZŪ dŋ ā zYēj ā āŌĒ wŷ3 ō ĀĤā Ž
 R ĤĞā ċō žsĀΛ BŌāś ŪŌōā wŏŪ ĒAQŋĒr hūā ōĀūqā gĀāā Ž ŌŋūQŷ ŪōĀŌā
 ĀtĒz J zūŋŌĪ Λ Āŋ Āŋj s ŪĞŋĀūtā Ğūŋ Ž ōĀU j ās 3ēāzĀā ĞzĀĤŋs lŷ3 J s ā dŋ
 Ūwŏj ā ĞŋYēqā J sĀŌā ŌĀŋ ċēz Ōōīr ĀtĒz ŪYHtās ŪtYĤā ĀāzQōā ċēŷ3 WĀDZ
 .! ā lTĤĀē ŪĒĒē sŪ lŷ3 J s ā

dbĀĀŪ kĭ āĀĀYō yĀĤ Ūŋ3s wŷ3 CĀūā ŪōĀŌā J zūl J Ū Ū8GΛ ċŏŪ wŏŷ3
 :stūg kĀYQŪ

ĞŋĀŪs ŪŪĪ Ātā ĞŋĀŪ ŪTz Ū k žāĤā ĒΛ dŋ dbŪĀj ā ŌŌĒ wŷ3 ĞTzĀHtā :x sŪ
 NĪŌĀĤ wŏŪ J sĀTΛ ŪĞŋĀŌā ōĀEDZQŏ ĞŌŪĀ ŪĞēg sŋēšōā wŌĞĤ J Ū Ū8GΛ ĞēŒŏĤ
 .ĀTYŋ dŋ ĞĀĒHtā ĞāĒĒā

gĀĒŌĤā ĀTRzĀĤs ŪŌŌĤā ĒĒāūΛ ĞHĒHŌā gĀĒŌŷĵ ĞĀĀĀĤā ġĀēōĀtā :sĒqĀ
 .ŪYĒŌĀ ŌūŋĪ ċA3 QΛÉΣās ċQŋĪēĀŋ lQŋē Āŋ āŌĒs ŪĞHĒHŌā ĞŋYēqā
 ċĞHŌs ċŏŪ wŷ3s ĒtT ĀĀĒēē wŷ3 ! ā wŷŌs ŪŌĒĒē ōāzŋē wŏŪ BāĀTā ! ās
 . kĤPŪ

ŋŋŪŹŷŋ ŋŪŋ ō 3KŹŌQ=Nŋ QŏgŷŷF kĤgŋŋŋ yŋŪ

(ĀāzQōā) Ū (yĈĒdĒŷĀ3 ŪJ Āŋā :ğsKĭ) Ū Ēd' : wŏj ā ĞĤŌŋ Ū ġĀĀĤQōā ā Āŋ ŪZΛĪĤ ĒtT dŋ Ūŷ3 ŪĈDZĀē. ċ

... ثانياً : المنظوم:

المنظومات الشعرية للأماكن المتواترة الماثورة:

gÄkãzQtã gôzôüjtã dõÄñj Ä ̣ḶKḍṣ ḳṇòúṇ̃ṣ õÄTÔẓ dṇ̃ õÄtYHõã yÄtQLEã ṭẓÄḳ
 .ĜYÖQÊṇ̃ ġ ÄÄöüṇ̃ ÄLzÔṇ̃ ṣỤ̈ ÜĜETÖÄõã ̣ñÄq̣ṣÄṇ̃ Ẓ̌ ṭṭṬq̣ ÄLṣÄðÄẓ ÜĜñÄÖtã ĜÖṇ̃

من هؤلاء الذين ضمنوها في مؤلفاتهم الفقهية:

dãã ṣỤ̈ Ụ̈ ạ̈ ÄHuÄöÄã 8ṣÄHtã BããÄtã ÄṭṬ dã Äp̣Ụ̈ ÄÄHDẒ ẓÄỤ̈ yÄñqã ĜñYHõã .Ĉ
 .(ÖèÄAtã) ĉÄÄQð̣ Ẓ̌ (yEd'Ẹ _ eEḍ / øLDDē _ čđć) â ÄHuÄõã
 / øLČčDĒ_ĒĒē) UøñÄÖHõã dñÄñã òÄP̣ dṇ̃ ÖøYtãÄGẓ NēøĪõã ĜñYHõã .č
 : (yČdčĒ _ ČDĒć

Ü-BÄÖGõã¼ dñEΣã òÄṇ̃ Äṇ̃ Eẓṣ wYẓ ĜñÄÖtã ĜÖṇ̃ Ẓ̌ gôzôüjtã dõÄñj Ä ̣ḶṬq̣
 :òÄÖẓ ÜÄEÄtã ē ÄÖÄYọ̈ ṣHGḳ dñÄṇ̃ 3ṛẓṇ̃ Öð̣ ÄEç̣ dOọ̈

-ÖèÄAtã ġÄṭ3 BÄtHọ̈ ẓLṣ ÖèÄAtã Ẓ̌ ē ÄÖÄõã Äðã Äp̣¼

-ÇÄððã dṇ̃ ÖGÖḶ ĜøøÖṇ̃ Ẓ̌ ÇÄĪẓ ṣ ĜÊṭṆ òÄẓÄõã ̣Ụ̈¼

NēøĪõã ĜñYHõã ÄTgÄø̣ị Ẓ̌ Ụ̈ṣHṛẓṇ̃ ÄøĪẓ ĜøÊṚ Ẓ̌ ṣHEP̣ ÄṬṛÄẓ Ẓ̌
 .(ĜÄÄDẒqã dÜÄñỤ̈ Ẓ̌ ĜÄÄqã) j̣ äẓÄṇ̃ UḤẓÄĪõã ṭÄṭĪõã Ẹ̀ ÄóáỤ̈

/ øLČčĒDġ) Uüṭ UḤẓÄøĪõã UÖLÄÖõã j̣ Yẓ dṇ̃ ÄṭṬ NēøĪõã ĜñYHõã .Ď
 :òÄṇ̃ Ụ̈(yČdčdḍ

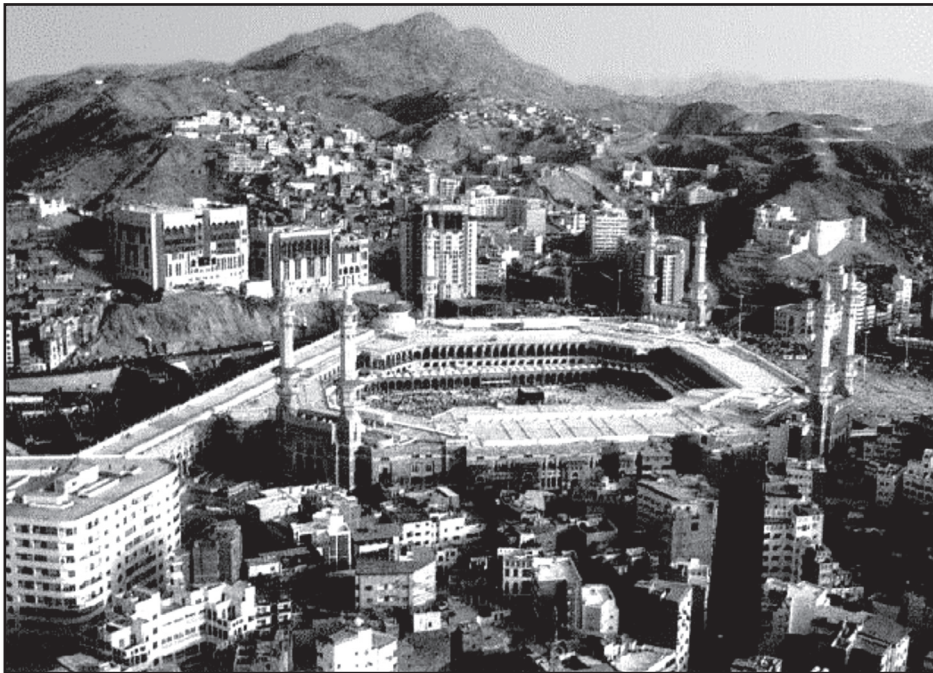
:ḲYÖẓ ÜWÄñỤ̈ 3ṛäẓṇ̃ ÄTEỴẓ ġääṣ ÜÄTQ̣ṭṬ ḲÄỤ̈ ÄEç̣¼

yÄẓ ÜĜÄÄÄj̣ ẒEñQõṣ ÄĪõã ĜEḤP̣ :gÄLÄÖõã) Üẉiṣj̣ ĜHGÖõã ÜĜÄṣẓÄõã øÄÜð̣j̣ wYẓ Ĝp̣ÄÄÄõã ġ ÄġẓQÄõã ÜẈEẓ ÄÄÄÄ ẓÄỤ̈ ÜBṣẓÄõã .Ď
 .ðēḌ : d' ụ̈ (yČĒĒĒĒ / øḶ ČDĒĒĒĒ

ĆĀQ00DZā B000ā ĆĒq ŵŶ003
 ĆzĀ0DZqā 30r̄ āzŋ 0000Ł Ł
 ĀzĀ3 0ŋ ŴĀi ŵĤĒtā gšĀtās
 ĀĀ0kĀz 300P Ž ġĀzĀ0003z
 ġĀ0žā 003 ŵ0kŭ ŷĀ0000ās
 Ć000ŋ 300r̄ āzŋ āā K00dŁ
 ĆĀũ0ā Ē000zŋŁ ŵGQĀ00tās
 Āũũè ŵŪĤk t āĀz 0z0 ōĀdŁ
 d'.-g0zT Īŋ ĀĤĀ0Ū ŴĀi 0ŁŁ

! ā ŵŶ00000̀ Ł ! ĒŁ00ΣŪ
 ĆzĀHu0ā Ł 00ā Ł ĒŁ000T
 ĀĀ0āŁ 8āzŪā ĀDzΣā ŌiāŁ
 ŵĀŋŁ 0ĀDzQĒ00tās ŷĀQŶ00ŋ
 ġĀĀP 0ŋ QYžā ŴĀi ā0Ū
 ĆĜĤ0ā Ūèz0is ŷĀ0tā Zŷŋ
 ĬĒĤĀQā ĒDzĒŋŁ āĀ0g Ōž0ŋ
 ĀũQā ĒĀ3Ł 00gžā ŪĜŋŁ
 g0z0ũŋ 300r̄ āzŋ Ā00ŁKdŁ

.DēD : d' ŪĆŁszĀ0 ōĀ0ē j ā ŵŶ3 ĆĒĀĀ0 ġĀgžQĀ0 ŪBszĀ0 .d'

ميثاق
 الحج

الفصل الثالث

الأماكن المأثورة المتواترة في مكة المكرمة في المدونات الفقهية

:gṛà† P Tṽž†

:(GṣKṽž†) † q† Ēa ṇq̄CŪž† ṇŪq̄ Ēa N3Nṛ3ž† j† †Kq̄à† j̄ q̄ CṇNq̄ž†

dbŪĀṇj̄ ā ĀŪŌi sòzŌn k Eutā ōĀTŌĀiā ġ ĀĀiúnṣ Ūṣṇzt3 ŌēĀĀtā ĒQŪ KtQĒā
 q̄āĒg j̄ ā dn q̄ĒW sŪ ŪġĀĪĀḠṇ ٥zèĀĀi ĠeY3 † Āur ĠṇĀutā Ġun Ž góẏq̄tā
 Āk̄azQāi ŌŌp Āur ٥iòzèŋ ā ĀHuòŪ dn Ēgūi ĠeY3 Bā sŪ ŪĠtTj̄ ĠḠYwèq̄
 .Ār ĀΣā ĀŌHāi wQg †QzĀHṇṣ †YŌp ĀtQèāṣ ŪyYèRi òsj̄ ā ōĒŌiā dn
 ĠEtV3 ĠEŪ ĠṇĀutā Ġwun Ž góẏq̄tā ĠEŌŌQāi dbŪĀṇj̄ ā CŌT ōĀTŌĀiā 3w̄rṣ
 ā ĒEŌiā ġ āsāūi ĀnĀwèĀŌṇṣ ŪĀTĤr̄ āzn ĒĒĒHuQā Ōiāṣ ŪĀwTQHò ġ ĒGŵṣ ĀwTŌHuĀi
 ĠETŌĀiā ĠĤĀŌiā ĀTĒV3 ṣHu r̄ āṣ ṣĒGA ĠGwèĀĀṇ ĠĀYQU dbṣĀA3 ĀT āzĤr̄ ṣ Ūṣ3ŋā lTĒĒi
 ĒA3 ĀTṇĀQŷl j̄ Ū ĀāĀŷi ٥8GA lhiā ā āāṣ ŪĀT ĠGwèĀĀtā Ġ#3Āw Īiā yĀūg j̄ ā ĀŪŌi
 .ĒĒĒA3 CózRg

ĒQūiā dn Ġ3zt † ōĀwQnā lQl dbṣ ŪĒwQūiā CŌĒ ōĀŌŌQwèā ĒĤŌiā dn
 Āk̄azQāi †ĀQe † ĀTĤHā āĀwè dn j̄ QĀl ŪĒtVĤiā Ūwèzā Ž lṇĀTŵi lT Ū k̄Āiut
 :ġ ĀqṣĒtā CŌĒ dn ŪĒTŌĀiā ٥tVĤiā

مِيقَاتُ
الْحَجِّ

أولاً. كتاب (مثير الغرام الساكن على أشرف الأماكن) تأليف: الإمام أبي

الفرج عبدالرحمن بن الجوزي (ت ٥٩٧ هـ / ١٢٠٠م):^D

:jāzā3 K'Ō ʕĀĒĪ ĀĒĀŪĒ áós

ÀØĪ3 ĠĒĀĀ ʕĒĒ Ū(ōĀ3Ēōā gYŌōā ĀTĒz ĒHŪQŌĒ Ġŭŋ dŪĀŋŪ ĀŪĒ ā ĀĒ)

:šĤr zŋ

المكان الأول - ĒĪĀŪ YŪ dī ŌĒŌ3 j Āō š ʕĀĒĪ! ōzèø ʕĒz Ēīs BŌĪā KĒĠā

ĒĒT dŋ Ġz3Ā ŵqğ ĠĒīs ĠĒĒ ōĀĒ Ĵŷ Ū ʕĀĒĪ! ōzèø ĀDZĀĒ k g ĠŌŋŪ Ēē

ŷzĒā 8 ĀĤkš Ū(ōĀRĒĠā) ĀT ōĀŌĒ ħŵā ōāā Ž ʕYŋāŷ ŪžĀDzĀ ĤŋŪ ZŵèzĀ dī

ĠŌĀDz j ĪŌĒĒ Ī KŌDg ŵqğ ōĀĒā Ž KŌĒĠā ŌīĒ ōĀĒ Ĵŷ Ū ZŵèzĀ dī ōĀĒ

:ʕī ōĀŌĒ BŌĪā āĒĒā ŵŪ ōĀĒā dŋ ʕQDZĀŋŪ ŪʕĒz ŵYŌĒ pĒDzĒŋ ʕQYĤDz ŪBĒTġā

.Ēīzġā āĒĒā

المكان الثاني - ĪŌzèø ʕĀŪĒĒ j ĀŪ BŌĪā KĒĠā zĒš Ū ĠzĒĒ ō fŋ ʕĀĒĪ.

Ž ŪŌŌ3 ĠŌŋŷ ŪĀDZĀĒ ŵqğ ʕī šĒŌŋ FĀā ōĀĒB š Ū ĠzĒĒ KĒzġ ʕĒzš

ĠĒšĀĤŋ ʕĒz ĠŌzš ŪĠĀĒš ŪʕĒz ŵYŌĒ pĒDzĒŋ ʕYĤDz ŪĠĒYŋ zĒš ĠĒšĀĤŋ ʕĀŋ ĠĀŌŪā

dŋ¼:ĠŌā ŷzĀ ʕĀĒĪ! ōzèø ĀTĒz ōĒē ħŵā ōĀĒā ʕĒš Ū j ĒĒĒĒYŪ ōāā dŋ šĒĒ

.-dŋŪ zTz j ĒĒĒYŪ ōāā Ōŋā

المكان الثالث - ōāā ĀT ōĀŌĒ ħŵā ʕŌĒš ŪĴō j ā YŪ dī Ĵō j ā ōāā ĒDzŌĒŋ

.ŷYèqā ĠĀĒā Ž pĀQŌĒŋ ʕĒz FĀā j ĀŪ Ū j ōĒĒĒĒ

:ōĀŌĒ ĴĤŪŋ dī KGDZ ĀĒā ĒĀ3 ŪŷāĀā ĒĀ3 Ġŋŋ ŵY3ŷĒ ĒDzĒŋ -

المكان الرابع - ʕĒz ŵYŌ FĀā Ū

(ŷĒĒĒ / ōĒĒĒ ŪĠĒΣ ōāā :gĀĀŌŋ) ŪFĒŌŋ k Ēg ĒĒT ŵĀŪŌŋ ʕĒĒTš ʕŌŌgš ʕī ŷĒē Ūŷis j ĠĤŪŋ . D

Cŏăă Ž Cŷnăūz ŪžĀDzΣā ĦnŪ ZèzΛ dī ĄtT dŋ CĀĭs C3Āă wŏg CĀĭs ĄĖĭs CĀĖĭ
 wŏg ōăĀĖĭă Ž KĖGĭă Ōĭă ōĀΛĬŷz ŪZèzΛ dĭă ōăĀĖĭă 8 ĀĤĤ Ž ŪŏĀRĖGĭă ĀT ōĀŌΛ huă
 pĀDzĖŋ CŲŶHDzz ŪĀĖĖĭĀă JšŏĀĤs ŪBĀĀTĀă wŏèzŋ kŲĀĖŶĬă ŷŪ JĀŏĀĖĬă KĤzg
 ŪŏăĀĖĭă ŌŶk ŌðŪ wŶz BŌĭă āĀĖĀă Ž CŲ3ĀŵĭŪs ŪŏăĀĖĭă dŋ CŲDZĀĤŪs ŪCĖz wŶŌΛ
 ĀŋŪ JĀŲGŶΛ ĄtT dī ZŵèzΛs ŪBĀĖDZ KĤ2 :Ĥĕŏăj ā ōĀĖ ŪĀŏzŧă āĀĖă :Cŏ ōĀŌΛs
 .Ŷ...Ĝŭŋ ŌĬŪ ĄĀ3 CĖz 8ŶŲŋă Ŷ KĖGĭă Ōĭă CŲŪs ŪĀĖzŧă
 : ĤĀĀĖ ŪĜŭŋ ĜŪŏĀĜă ōsĀĖă d3 ĬŶŭk Ž

ĀTĀŭŭs ŪĀDZĀŵĖŋ ĀTĜĭĀĤ ā ĀĀă ĄĀ3 ĜzĀĤŋ ĜŪŏĀĜŲŏśĀ Ĝŵŭŋ ĬŪ ĬŵŶzĀ¼
 ŷŪ ōăă :ĀTĀŋ ŪĀDZĀĖĤă d3 ĀŪŏĭĀă ĀĤĀăĀzŪ ŌĭŏŶz ŪĜŭŋ ŌĬŪ ĄĀ3 ōsĀĖĭă ĝ ĀTŲĭă
 ŪdĤŏĀŪĤĭă āĀĖă sŶĀĖ Cŏ ōĀŌΛs ŪĀDzΣā āĀĖă 8sĀĤĭă āĀĖĀă ŪĀĖĖĭă ĜzĀĤŋ kĀŋŭĤă
 :Ĥĕŏăj ā ōĀĖ Ū ĝ ĄĖs ĀTĖz Ĭ J ŪĀĖĖĭă ĜtŭĀz ĄĖzŋ ōăĀĖă ŲŲT ōĀŌΛs ŪĤĕŏăj ā CĀŪĀĀ ĀtŪ
 ĀTĖzs ŪsĤĖP ĀĤĀŶŪ ĀTĖz ĝ ĄĖss ŪĜzĀŶN wĀŲĭă CĖz ŪĀĖĖĭă ! ā ōzèŏ ĀTĀŭĖĀ J ĀŪ
 ē.Ŷ... pĀDZĀTŋ ĜĀĤĖĭă wŏŪ žĀĤŋ wŏg sĀŪĀĖ FĀă ōĀΛĬŷz ŪKĖzzk

ثالثاً. كتاب (لباب المناسك وعباب المسالك): تأليف العلامة الفقيه المحدث
 الشيخ رحمة الله السندي، ثم المكي (٩٣٠-٩٩٣ هـ / ١٥٢٣-١٥٨٥ م).^٥

:dĤĀ3 ĝĀ3 KŲ dŪĀŋj ā ŲŲĀ ŪŪĀĖ
 ōzèŏ ĀTĖz wŶð huă 3Ŷĭzŧă Ž ŌŌz) s Ū(ĜĀDZĲă dŪĀŋŪ Ž ŌŌz)
 ŏ Ā3 Ž Ū(ŌRĀĭĀă ĝŏzTĬĭă 3Ŷĭzŧă ĝŏĀĀă Ž :ŌŌz) pKŤŪs Ū(ŷĀĀΣā ĄDzŵĖĤĀĖ
 Ĝŭŋ 3Ŷzŋ ŌRzŪ zĤ :ŌŵĖs ŪĀĖĖĭă ĜzĀĤŋ KĖă ĝŏĀĀă ĄĤŲŲĖĀ¼ :CŏzĖ ŲŲĀ ĄĖĤĭă

مَبْقَاتُ
 الْحَجَّ

.čdčD: D ŪĖŲŲĭă ! ā KĖă wŏŪ žĀΣs ĀtŲĭă ŌĖĀŋ Ž ĖĤĭă ĀĤŲĭă . ē
 .(ŵĤ ČdčC ŷĀ3 ŪĜŭĀĖŏă : ĝsK)ĀŭzĀĤĤ dī ĬĖĜĀĖĖG3 ĖĖŲŲ ŪĜĭăĜĤŲŲŲ . Ė

.ṭẓṛẓṭā̄ āōŁ ô Ä₃ Ž ŌëĀĀṭā̄ ĄĒŲ ğĂk̄z̄k̄ āōŲŁ

:Б̆Āqā̄ j āz̄AĤōā̄ K̄O' dūĀñj ā C̄OŁ ĀŪá

! 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 104

[illegible][illegible]

...ĜAũnjā ǾǾŁ dn̩ wŏĠkĀn̩ āāĒĤĤ Ž ž ũũtā ĀŁĠĒΛ Ž

.čĚĚ-čĚd' : ūōēāttj ā āc3s ōēāttj ā ācō . Čč
 .(ȳ ČĚĚ yā3 ūōtūΣj Kĕ : È ĩk) ūj āād2j ĩzā
 . Đđ : č ūōēāttj oāh2 ūit ōāēāē āāγōl . Čč

مِيقَاتُ
الْحَجِّ

ŮBŏÁÁĠā :ĠQĒā dzĀHŮŌā ĒQŮ dn ĠẒĹĒΣā ī zŌĀā ŮĠpŮĀŌā ġĀĲā dn jΣā
 ŮĒpĀĒtā ĒQŮ dn ĀLKd dnſ ŮpĀĒĀā ŮBŌŮĀā Ůśāā ŸŮ Ůüŷtā ŮĴĒſ
 ċd... dnĒā ŌēĀtā ĒQŮ dn ĀLKd wŮ ... ĀẒzĀ ĠŌŮ ŮŌŌā ŮdnĒā
 dnŮĀŮ ŮŮá Ž ōĀDZĀn) jāzā KŲ ĠẒŌĀ dnŮĀŮ āĀŮā ōŌ Ž ō Ā
 Ž ōzŌ (ĀŲŮĀ ōĀDZŌ ĀẒz ōĀāā gŸŌā ĀŏŏĀ ĒHŮŌĒ ĀẒāzġs ĠŮŮ
 : ĠĠkĀ ĒĒġ ĀŲĀāā wŸā ĀĒ z Ůp -sĤŕŕzn ĀĬz ĠpĀŮ ŮĴs¼ : ĠŮĀā
 . ōzēŏ ĠẒ ās BŌā zŕztā ō ōsjā
 dn ĀĒárſŮ ĠzĒn ĠẒ ġāšs Ů ōzēŏ dnŮĒn jĀ Ů ŮĠĀn ōā ō ŲĀžā
 ŲŮŮŷ ŮĀDZĀE wŲġ ĠẒz stŌŮ FĀā ōĀB s ŮĠẒzġ ĠẒz Ů ōzēŏ
 . ĠẒ wŸŌĀ pĀDzĒn ĠŸHDz ŮĠĒŸn zĴs jĀĒĒ ŸŮ dn ĠĀĤŮ ĠĀĀŮā Ů ŮŌŌz
 .ĀĀŌā Ēāz huā Ĵŏjā ŸŮ dn Ĵŏjā ĀDzĒn ō ŲĀžā
 .ĴŮŮ dn KGDZ ĀĀā Ēāz ŮŸĀā ōsŮ Ēāz ĠŮŮ wŸzŮā ĀDzĒn ō zĀĀā
 .dnā ĀDzĒn Ġ ōĀŌ sŔŮ ĠŮŮ wŸzŮā ĀDzĒn ō ĒĀĴā
 .gĀDzĬā ĀDzĒn Ġ ōĀŌ ĠŮŮ wŸzŮā ĀDzĒn ō āĀĒā
 .Ĵāā āzē Ēāz sŔŮ ĠŮŮ wŸzŮā ĀDzĒn ō zĀĒā
 .āĀEDzŮā ĀDzĒn ō dnĀžā
 .ĴĒĀĀŮ ĀDzĒn Ġ ōĀŌ Ē Ēġ ŸŮ ŲGDZ wŸz ĀDzĒn ō zēĀā
 .wzŮ BŌā ĀDzĒn ō ĀĬĤā
 .ŌĀŮjā ōzēĀā zĀā Ųġ ŮĠŌĤā ĀDzĒn ō ĀĬzBĀĀā
 .gĀĤĤā ŌĀĀ dn ōzēĀā ŸĀġŮ ŮĠĀĤā ĀDzĒn ō ĀĬzŲĀžā

Ē: ĒĀĒ ōĀŮ. ċd

مِيقَاتُ
 الْحَجِّ

.ϕΑη Ġ Ĩā3 ÄtĤΛ j Ů dɪÄġÄG3 özèÄġÄ ÄŋŮ QĖg Ů ĤĤAQġÄ ÄDzĖŋ ø Ä Ĩ3QġÄĤöā
 .ÖġÄÄ Ĩ Ġüā äÄĤüèŮ šŮ ŮÖĖ3Ä2Ů ŴÄz ŮŵÄŋ Ĩ Ġüā ÄDzĖŋ ø Ä Ĩ33ÄġÄöā
 .ĠzÄĤā yÄŋqā ϕĖz ŮŮÖΛ BÖġÄ ÄDzĖŋ KdZŁs Zęztā kŁ d3 ÄDzĖŋ ø Ä Ĩ3 È ŋÄĤā
 .ZĖĤā ÄDzĖŋ ø Ä Ĩ3 ä äÄĖöā
 ϕĖz Ů ġYèÄtā ÄDzĖŋ 8 ÄĤΛ ϕĖÄĤ dŋ ZĖĤā ÄDzĖŋ ā ÄÖā ÄDzĖŋ ø Ä Ĩ33ÄĖöā
 .ġYèÄtā gōzè F Äöā ŵŮ3 öÄŋ
 .ϕĖz ÄGHQΛ F Äöā j ÄŮ ŮöāÄg ÖGDZ öÄd ø Ä Ĩ3dŋÄĤöā
 ĊĖ.ÄŮizŮ š F Äöā ϕĖz ŵÄQŋā ŮözŮ ÖGDZ öÄd ø Ä Ĩ33èÄQöā

سابعاً. كتاب (هداية السالك إلى المذاهب الأربعة في المناسك) ، تأليف
 الإمام عز الدين بن جماعة الكناني (٦٩٤-٧٦٧ هـ / ١٢٩٤ - ١٣٦٥ م).^{١٨}

Žs ĠtĤĤtā Ġŋŋ özöŋā Ž) : j äzÄĤā tẏøřztā äÖĤ ÄŵġÄĤā ā ÄĠā Öŋ
 :ϕĖz öÄDZ Äęs (ÖġÖ: FŮŤQΛ Äŋs ŮŮĤĖġā 8 äzŮā
 ŮÖRÄġÄ gōzTŵĤtā 3ř äztā gōÄġā ø ĠĤzÄŵĤā R Ĥā öÄę ÄŮŮ ø ÄĤQŵèäš¼
 ĠzÄŋ ĠĖĠ 8 šÄĤtā 3řztÄŮš Ů özöèø ÄĤÄŵè Äŋzŋ 8 šÄĤtā 3řztÄŮ
 ĊĖ.ÄÖā ÄÄ3 j äöÄĤā öāā Ž BÖġÄ ÄDzĖŋÄŮš ...

ÄĤÄÄĤĤ j Ů k g Ž ŮšĤřztŋ ÄŵĤ3 ĠĤÄŋ dŮÄŋjā dÖĤ j Ů ĠÄÄĠā Ž ÄŮä ZŮŮt j Ů šġYΛ Ů ddd' : ŴÄÖā ŮŮ ÄöÄÖġÄ ŴÄÖā . ĊĖ
 .šĤřztŋ ÄĤ3 ĠĤĤ ŵŮ Öðs ö ÄĤā Ž
 .(ŮĊĖĖd' / öĤĊd'Ċd' yÄ3 ŮĠŋYèqÄ ÄÄĤĠā öāā : ġsKä) ŮÄQ3 dÄĤöztŋ FŮÖO Ůŵisj i ĠĤÖġÄ . ĊĖ
 .ĖDD : Ċ ÖġÄtā Ž ĠĤöj i ÄĤöŮt ŵŮ ÖġÄĤÄ ĠÄÄĤ . ĊĖ

ثامناً. كتاب (فتح الفتاح شرح الإيضاح)، تأليف محمد علي بن علان

الصديقي الشافعي الأشعري المكي (ت ٦٧٦هـ / ١٢٧٧م).^{٢٠}

Ž ĞŸĖŔĀāā ŵĤŋ ŪŌŵŔĀāā ġōzŦŌĬŧā 3ŕāzŧā¼ :Ŧōzē (dzĀQĀāā ĠQz) Ž ōĀŦDZ
ĠŌŦ3 ġĀP ĒĀ3 ĠĤĀĠŧā ĒDzĒŦŪ ĀŦDZŌĀñs ŪŷĀΣāš ŪĠŋ Ž āāzŷā Kŷiis ŪġāŌā
Ē3s ŪĠēzĀāā ĀĬ3 ĠŦŌĒQā BĒŪāā Ǝ3 ŪšŦŕzŋ ĀŌĬ3 ĠĒĀq ĀŦŪ ŌĒē Ēēs ŪŵĤ
.ZĀŌŧā ĀŪāĀŋ

BΞUā ĀŪæȝ ŪĖDzĒŋ yẏZĒā zŁȥ Ū ﷻ! ā òzøèð ÇŁȥ Áĭȥ BÓā KĒGā :ĀTAn
JĀŪ ÇŪȥ ŪKdzĠt ŪBĀTt ĠĀÈ JāōĀē lā ŪpĖDzøĒŋ BzGAā Áĭztā ÖHDZ BÓā JŪ
Çì òĀŌl āĀè Ž Čóā Ž ÇYñáũž žĀDzΣā znŪ ČāĀQøīā JŪ wŵŪ ŪÇQōóȥ ÖÖŽ ÁĒē
.Áĭztā āĀè

(.fzŮUw30zŌn Ů d'd')é ŮHžĀĪ cŹ ŮZĀĪĪ ŷĀΣĪ ĞŌŮŷ :ĠŮĀŮĠĠŮ) BszĀŮ džiRĪqĪ dzĀĪ ž dzĀŮĀĪ ĠŹ. čc

huāā ōāēāā cū :ōēē ā āō cā ōñūē ūēē 8Yñr cū :Uēōā j ā āōāē
 NāōĀk Ž āōztā ēēū ā āōū Ž cāē ātū ū j āāēēē sū ūwā sū ūyāāāā sū ūāāōāā
 ċc. -yēēāā Gō f ŋ ōā cāĤRō cū sū ūēōztā ŌT
 3rāztā Ōñ ū(Gāszāā ōāūā j ā dzāēī ēēāāā g āgzāāā) ā āōū Ž Ōōūē
 ċc. Ōōēē LTAē GĤūā ōzg ﷺ! ā ōzēō āTēz wYō huāā
 ūōūā j ā ōē āūō Gōāñ ēēzū Kūzū huāā Ōēāāz cōāā ēēū cū āēKdē
 r ōāztā Ōēēē wYz āTā ūāā kēūzā ōāTōāā g āāōū GōāNē āēāēōē
 .ĀōΣā

المبحث الثاني:

gōzūzā ūāācū ū ōāTōāā g āāōū Ž ēēTōāā cūāāāYō UēYHā ŌēēYHōā
 :ēēāūzā ēū Ž gāāzōtā
 ēēz āzōāg ū kēūzā kēēēzā ōāTōāā cū Lē Uūzā NāōāYō kēēēzā LēTĤē
 ūāTā ēēHōā Kāāā j āēē ūgōzūzā ēēēōāā ūāācū Ōōēē Ōōz Ōēōw wYz
 Kd j āēē ēēāā ūō cōēē ēēHōā j āēē wYz āēēē ī āgē ūēYāū ēēā Ž
 ūāTēz Lzēē Ōēēē ēēāā ūē sū Lāāāōū cūāāz Ž ēēāē āōē wYdzā ūēēHōā
 ē ūēēāā g ēāō Lzēē j zēēēē ūēāāā ōāTōāā ōrūL ūāTōHō ōāēēāē
 ēēHōā āēēē ēēēāā j Tāzā LēTĤē j ēā ēēē ūāāāā ūāāāā 3ē j zēēāēē
 Ž Lēāē ūēēāā ēēēōāā Lāēēē Ž ēēēē ēēēōā g āāōū Ž zāāāā ūāTā

مِيقَاتُ
 الْحَجِّ

.d'čc - d'čē: Bszāy dzāRlqā dzāy Ž dzāāā Gōz ūēz āēT ūēēāēōā j Yz cū . čč
 .Ďēē - Ďēē : d' . čč

ĐĐ áÉĤñā ø ĳ Σā ġĂÖĖñ

ŪĴĹĖŸñ Ž ōſĖĹĀĤŪ ĴĴĖĀĴ ōōōāŪ žĴ ĴŤĀž ŪōĀŤŸĤĭā ŌĀōſŪ ĖŪĀŋ ĄĖĖġ ſŤŌž
 ŵŦġ ŪāĀDžŦĵ ĤŤŸĤĭā ŦĤġā ĤĖŦŦŦĀŋ žĴſ ĴŤ žĭĀĀŤĵ BŪŦ ĄĖĖġ ĴĴĖĀĴ
 :ōſŪĴ Ĥŋ ŪBŪŦ ŌŪ ĄġĀð 8ĀŌŦŪ Ĥŋ

الإمام محمد بن عبدالله بن أحمد الأزرقى (ت ٢٥٠ هـ) بعنوان:

ōĀŦŪ Ĥŋ ĄŤĖž Ąŋŋſ ŪĴŋĀŪŦĵ Ĵŋŋ ġŸŌĭā ĄŤĖž ĄĤŦŦĖĹ Ĥŋā 3ŕĭžŦĵ ĄŪĖ¼
 ĤŦ.Ōĭā Ĥŋ ĴŦŦſ Ū ﷺ FĀā

الإمام أبو عبدالله محمد بن إسحاق بن العباس الفاكهي، من علماء القرن

الثالث الهجري:

ĤŦ.Ōĭā ĴĖĀĴſ ĄŤĖž ﷺ FĀā ōĀŦŪſ ŪĴŋŋ ġŸŌĭā ĄŤĖž ĄĤŦŦĖĹ Ĥŋā 3ŕĭžŦĵ¼

الإمام أبو الفرج عبد الرحمن بن الجوزي (ت ٥٩٧ هـ):

: ſĤŕŕ žŋ ĄĴ 3 ĴĤĀŋ ĤĴſ : ōĀžĖĴſ ġŸŌĭā ĄŤĖž ĄĤŦŦĖĹ Ĵŋŋ ĤŪĀŋŪ ĄŪĖ¼
 ... ōžèō ĤĴſ ĄŦſ BŦŦā ĴĖĴā : ōſžĵ Ĵ ĄŦŦā
 ... ĴžĖñ ōſŋ : ŤĴŦā Ĵ ĄŦŦā
 ... Ĵōžĵ ŸŪ Ĥĵ Ĵōžĵ ōāā Ž ĄDžĖŋ : ŦŦĴŦā Ĵ ĄŦŦā
 ... ŸāĀā ĄĴ 3 Ĵŋŋ ŵŸžŪĵ ĄDžĖŋ : 3āĀā Ĵ ĄŦŦā
 ... Ĥžĵ ĄDžĖŋ : ĤŦ ōĀŦĹ Ĵŋŋ ŵŸžŪĵ ĄDžĖŋ : ĖŋĀĴā Ĵ ĄŦŦā
 ĴĖŦā ŽŪ ŽŪ... ġĀDž ĴĖĹ ĄDžĖŋ ĤŦ ōĀŦĹ ſŦŪŪ Ĵŋŋ ŵŸžŪĵ ĄDžĖŋ : āāĤĖĹā Ĵ ĄŦŦā
 ĤŦ.3ŕĭžŦĵ ŤŦĴ

ĤĖĖ : Ĥ ŵŦŦĖĹ Ĥŋ ĄŤĖž ōĀDž Ąŋſ Ĵŋŋ ōĀŦŪſ . ĤŦ
 . Ĥ : Ĥ ŵŦŦĖĴſ ĄĤĖĹ ĤĖĴ Ž Ĵŋŋ ōĀŦŪſ . ĤŦ
 .ĤŦĤ : ĤŦŋŋ 8ĀŦŪŵ ĤŦŦĖĹ ŸāĤŦĹ Ĵŋŋ . ĤŦ

الطبري ثم المكي (٦١٥-٦٩٤) :

၎င်းတို့သည် နတ်တို့၏ နာမည်ကို ချီးမွမ်းသောအခါ နတ်တို့၏ နာမည်ကို ချီးမွမ်းသောအခါ
 : ဟု ခေါ်ဝေါ်သောအခါ နတ်တို့၏ နာမည်ကို ချီးမွမ်းသောအခါ

K̄Yg Q̄Eg rApā Z ĀtūEòzYē   YŌ3Āz gĀ3 3iō āŌL UVEYn
 K̄Yss K̄kĀi Q̄Eg Yss sQEis   ĀTYāē È ŋ sGEū sĀĀk ĀĒŋs
 čd. -K̄Yò Q̄Eg ĀtQYēò ĀtQū ſāŪ   ĀtūA3 !ā zĀHĀ J Ū ĀēūEkr s

الإمام يحيى بن شرف النووي (٦٣١-٦٧٦):

Æḡ ṰȳȺΣiḡ Ğũŋ Ž ŌŔĀāĀā góʒTĪtā ʒr̄āz̄tā góĀlā ÆHŲĖĒ : gĀĪ3 ĞĤāāĀā/
ȳʒĒā ʒŁs Ūعَلَيْهِسَلَام! āōzøēō ƆŁz Áiḡ BŌā ĶĖĠā : ĀTĀ ŪsĤr̄ ʒŋ ĀŌĪ3 ĞĖĀŲ ĀŪ Ōḡ
ᶜĖ.⸗... ƆŁz 8Yñƣ ƆŲ Ūḡōāj ā ĀŪs ŪÁiʒtā āĀā Ɔ ōĀŌ āĀā Ž ĀDzĒŋ
:Ōȳŋ ĞŌĀĒā gāōĀĜĤā ŌȳĶ RĒ Ĥā k 3P ȴŔĤāḡ

الإمام عز الدين بن جماعة الكنانى (٦٩٤ - ٧٦٧ هـ) :

E_YHQA Ānš ŪHĖĒiās 8āzŪiā Žš ŪGtTĥtĭ Ğuŋ ȳzná Ž) ÀøiĀHōā ā ĀøGiā¼
 :ōĀę J Ū ŵiŪ (ŌiŌi

ŮŌŔĂĀĀ gŏzTŏĪtǎ 3ŕǎztǎ gŏĀĀ ø ĞĤZĀŏĪĀ RĤĤ ĠĀĤ ĀtŮ ø ĀEHŮŏĕs
 ٠. ĞzĒn ĶĒĒ 8sĀĤtǎ 3ŕǎztĀŮs Ů ﷻ! Āŏzĕŏ ĀĀĒĒ Āĕzŋ 8sĀĤtǎ 3ŕǎztĀŮ
 ċĕ.~... ĀĀŌŏ ĀĀ 3 jŏĀĒĵ ĀŏĀ Ž BŌŏ ĀDZĒtĀŮs ...

Ḡṭarī ʔEḲāŋ wīʔ3 dʒāRlqā ŌāʔEŋ wīʔ3 dʒāŌʔqā ʔŋʔ3 ʔḠṬāʔḡ ḡḤŌŌ ū d'c'd' : gʔḤḡḡ ṡ ʔā ŌʔʔEŋ ʔ dʒāRlqā ā ʔŌ ʔE
 .(y ČĚĚd' / ʔL ČdČd' yʔā ŪāʔIḡā ōāʔ : ḡṡK) ū ... ʔLḲḲṡ ḡḤŌ ʔā
 .ĚĚḐ : č ŌĚʔḲč Ž ḡḤŌ ʔā ʔEḲāŋ wīʔ ŌāʔEḡ ḡāʔEḡ . čE

مِيقَاتُ
الْحَجِّ

ԳՍ ԳԷՀՅԱ Ի ն օԱ Ե ԱՄ ԳԱԷՆԱՀ ԵՂԱՆ ԵՂ ՅԱՏԱ ԽԱՀ ԶԱՆՆ Զ ԱՍԷՑ
 ԵՍՆ ՍԱՆԶ ԱՄԱՂ օԱ ՕԷԳՑ ԵՂԱՆ ! օՀԵՅ ՅԱՅԱՄ ԽԱՂ ԵՂ ՓԻԳՅ ՎՍ ԶԱՅԱ
 ԵՂԱՆ օԱ Ե ԱՄ ՕՐՀԵՅ ! օՀԵՅ օ Բ Ե ԶԷՀՅԱ Ի ն օԱ Ե ԱՄ ՕՐՀԵՅ

العلامة الفقيه برهان الدين إبراهيم بن فرحون المدني المالكي (ت ٧٩٩ هـ) :

ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ

الإمام القاضي العلامة الحافظ أبو الطيب تقي الدين محمد بن أحمد ابن علي

الفاسي المكي المالكي (٧٥٧ . ٨٣٢ هـ) :

ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ

ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ

ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ

الإمام الفقيه أبو البقاء محمد بن أحمد بن محمد بن الضياء المكي الحنفي،

قاضي مكة المكرمة ومفتيها (٨٥٤ هـ) :

ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ

ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ

ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ

الإمام علي بن عبد الله بن أحمد الحسن السموهوي (٨٤٤-٩٢٢ هـ) نص على الآتي:

ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ

ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ

ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ

ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ

ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ ԵՂԱՆ

cĥŋ Ū R̄ ΛÄĥöā ÄΛÄΛ ...ÉtT dī ÄÄHDZ Ȳ Äøtz ŪöāÄöā ā Ää Uvĥ huöā ÄiÄÜYü dōā
 !ā özøèø Zēzn āÖL öÄē Ūr :Kÿē YÄÄÄÄL KÄes ÄqŪ d3Ū¼ :B öÄÖz ŪCÿEÜ
 ﷺ
 .¬...3EÖGā ÖLj ÄÄ8QÊL öÄDZ äæŪ ŪÖEÿöÄä
 .ā ÄDzQÊŋ öÄÄL öÄ3Äöā Ū ÄÉgäs KdCEnÜ Äes ŪCÿZ öÄ3Äöā U8GAÿZ :UdāÄtj öÄē
 ÄHqQÊL äÖis ŪGÄDZÜ dÜÄŋÜ ÄTYÜ ÄĤ Ä3ä huöā dÜÄŋj ā :[BázTtÊä] Kÿē
 ḏḏ. -ÄTEZ öÄ3Äöā

العلامة الفقيه جمال الدين محمد جار الله بن محمد نورالدين ابن أبي بكر ابن
 علي بن ظهيرة القرشي المخزومي (ت ٩٨٦ هـ):

ŪÄñöÄlä ÄÖÖk huöā ĞŋÄütj ÄELÄWÎtjŋ ŪGtTĥtj dÜÄŋj ā ÄøUä Ž ĞöQÄñ¼
 ŪöäÄöā ŪÄEäzTj dŋ ÄTEgāz r̄s ŪÄTŋÄgäs wäÄĥk ! ā ÄTzÄi Ğŋ ÖRÄöÄä gōzTŵÎtj
 ḏḏ. -Öäē CĠŪ Äŋs ÄÄÖtjŋ ŪöAGzäs ŪÄDZÄÊtjŋ

العلامة علي بن عبد القادر الطبري (١٠٧٠ هـ):
 :ÄDZÄÊtj Žs [ĞŋÄütj Ğŋ] ÄTEZ gōzTŵÎtj dÜÄŋj ā Ž Q̄ÄJā ÖÖÄöä¼ ÄÖ3
 ḏḏ. ... ÄñöÄlä ÄHqQÊL gōzTÎŋ dÜÄŋÜ ÄTEgāzŋs Ğŋ

العلامة محمد بن أحمد بن سالم بن عمر المكي المالكي، المعروف بابن الصباغ
 (١٢٤٣ . ١٣٢١ هـ):

ÄTŋÄgäs ĞzÄÎtj Ğŋ öÄ3Äöā ÄTEZ ā ÄDzQöÊL huöā dÜÄŋj ā Ž Q̄ÄJā ÖÖÄöä¼

yÄ3 ŪCÄÄÄÄ j ÄÜwè ÄtT NēwÎä ÄTGÄÖi ĞLēYĥä ĞöÜtj :gōzTj GÄÄtj Ū dCḐ : wÄÜÖtjā öÄGñüä Äwzjā ĞöYñ . ḏḏ
 .(yCĒĒĒ/ øLĒĒĒ
 .ḏḏc: ZÄÄÄ KEGā öÄÄs ÄTYÄs Ğŋ ÖRz Ž ZÿÖwä 3ŋÄzä . ḏḏ
 . ðē: öÄÄYŋs özYtj LDzÄÄs Uütj NÄÄQā Ž UüEtj 3öj . ḏḏ

.Q̄HUGā āŎĹ Ž ſŌāĒ ē ŌĒ ŌĀQāĀ ĩŋĀĀQŮ Ķř Ā3 dĀŎā k Āŋŭtj dŋ Ōā Kq ŵŭ
k ŌĀĒĒā ōĀŦŌĀā ŷYŮ Ľz ōĀŌĒĀ ģ J Ů ōĀDztj āŎĹ Ž ċĀŋ ōŎ3 J Ů Ƴ8GĀ Āŋſ
ĠĀĀDZŮ ōĀDZŏſ ŪĀŦĚz gYŌā ā ĀĠHqŵēā) ſŮ Ů(ĠŮŌĀĠĀ) dŮĀŋj ā ŌŶŲ ŬŦĀĒŏzĵſ
ĽNŭz ŪĀŦŏYŋŮſ gĀĒŌĠā ōĀĀ ŏ 3ŋ ŵzĀĀQ ōĀt3ŭā yĀĒŌā ŵŶ3 ŬŦā ŵŶ3 (ōĀ3Ēā
ĊĒĀĀŦ ŵŶ3 jzŦzĀHŭtj Ů ĽYĠā āŎĹ k ŭāŵēŮ Ľſ ŪĒġzŲā BĀĠŋ ĩzġĀŦ J Ů ĒĠĀŮ
.ĊĒŲ ĠĠĀĠ BŮ dŋ

***

مِيقَاتُ
الْحَجِّ

 $\wedge \vee$

الفصل الرابع

شواهد التواتر المحلي للأماكن المأثورة في مكة المكرمة

المبحث الأول:

مظاهر التواتر المحلي:

(ǧ ĀGqā āÀù dñ qōāzQāā ŌŌĀā)

dñ KĀ8ā l z ā ŌŌŌñ QĀĀΣā CĀŌā Ž Ĥūtā ĤYHūtā ĀkāzQāā dñ ĠŌRQĀ
 ŬLs ĀĒĀĒŌs Ūgōzqūtā dŵŪĀñj ā k ĒĤk ČŌāĀŌĒā ōĀEDZ j ā d3 ĠŌgYā ōĀEDZ j ā
 ĀTtTĤñ j ĀŪ ŪLTŌñĀ3s ŪLTĒĀŌŷñs ŪLTāĀtY3 k ġōzT Īñ Ū kĒūtVō ĠñzYĤñ ŪĠzšĀĤñ
 NĀŌĀQā āŌĒ ĀĤĤ Ū ŌĒČĒĒĒYĀ3 ZĀĀ Īā yĀĤVō ĠĤèzQāā ōĀē ŌĠ pĀĒĀŌ Īñs tĀĀē
 ĀrĀΣā ĀĀqes ŵqǧ s3ĀĠ āŌĒ ŵñāzĵ Ž ŪĠñĀūtā Ġñ ĠĀĀtj ŪKĒ8Qāā ĀlzŪQāā ĠĀĀē
 . ŌĒ Čd'Ēc yĀ3

āāĀzŪ ŌŌñ d3 YRz Ū kēzqztā kŵĀūtā ǧāŌĀ3 dñ ĤYHūtā ĀkāzQāā ŵŌYDzQĀ
 .ǧzĀŪ 3tQDztā

مِيقَاتُ
الْحَجِّ

Q̄HUGā yĀŌL ŪĠŌĀĀĒĒ ĒQūā ī zŌŋ dŋ Āk̄āzQā dŋ t̄zAā āŌL ōōāŭ dūz
 I 3 ŪŴAĤtā āŌL ŵŪ KŌĪk̄ huā k ŌĀĀĒĒ k Aōútā ġ ĀĀQŪ dŋ žĀĀtAā R ĤĀ ĀĀL
 :ŪYHutā Āk̄āzQā

كتاب «الجامع اللطيف في فضل مكة وأهلها وبناء البيت الشريف» تأليف:
 جمال الدين محمد جار الله بن محمد نورالدين بن أبي بكر بن علي بن ظهيرة القرشي
 المخزومي (ت ٩٨٦ هـ / ١٥٧٨ م):

Ž Ġŋ zLs ٢ ŪĒGAz Ū ٢! ōzŵèō ĀĀĒĒĒ Ēīzn ĀTĒDZŪ dŋ zLs ŪĀTAtz¼
 :ōzŌL j Ū ŵŪ « ٢ ĀĀ Ēīzn ōzT Īŋ ŌĒYā āzĒ 8sĀĤtā j Āŭtā
 ٢. -Z ŪĒā d3 Z Ū ĀĀŭL Ū ōōzQŋ ŪōzT Īŋ ٢ Ēīzn j Āŭtā āŌL j zŪs¼

كتاب «البحر العميق» تأليف: الفقيه ابن الضياء المكي، القرشي يقول:
 3r̄ ztā Ž ōzT Īŋ Ġŋ ŌLŪ ĒA3 zLs Ū ٢ Ēīzn ٢ ōĀŌL BŌā 3r̄ ztā¼
 .-ŌĒYā āzĒ 8sĀĤtā

Āk̄āzQā d3 KĠHŪā Ž ĠŌĀĀ ōžāzyŪ āŌL ŪĀĀQŪ dŋ Ō Āā āŌL yĀŌk̄ Ēŵes
 . k ōĀĤā ōĀTŌĀā dāāzn ĠĀŋj ā Ōŷk̄ dŋ ĠŌĀ ŵŷz ĒĠŪĀ ŪYHutā
 ŌŌL R ĤĀ KĒŌ j Ū ŪYŵèqā Ġŋ ŵŷz ŵŌŌr huā ŪĤĤŋs ! ā ŌŌRz dŋ
 ĠŪŌŌŪĒtā gĀr Āsā ōĀEDZQŋ BšĀk̄ ĠĒĀ Kŷs Ō: ŪĀĀĀKĀ ĀTĒY3 sTzĀT dŪĀŋj ā
 ... yŷèqā āĀ fŪ NŌĀk̄

مِيقَاتُ
 الْحَجِّ

dŋ Kŋj ā 3āĀā ŵŌg pĀĒĀĒ Īŋ pĀĒĀs Ōs ġōzŭtā dŪĀŋj ā ŌŌL dŋ Kžŭā
 ŪZ ĀĀĒĒ yĀHŪŷ ĠĤŵèzQā ĀzŪŪā ĒĀ ĒŌQ j Ū Ōġ ŪBĀDzTā ĀŌĪ3 3āĀā j ĀŌā

.DĈD: ZĀĪĒ KĒŌā ŌĀs ĀTĒLs Ġŋ ŌRz Ž ZĒŪYā 3ŋĀā . DĈ

ŌĒzā āŌĒ ĀĒĀĪ Ūwīs j ā J sĀŌŋā Ž ĆāĤU ſĒĒā Ōſ ĞŋĀũtā Ğũŋ BĀĤŋ Ćŋ KŹũā
 ŌŸk Ž ĞŋĀũtā Ğũŋ ĀRġ BŌŋā ŨŋYèqā BĀĤŋā ĞŋĀũtā Ğũŋ ōĀĀũ Ćŋ yĀRĀtā
 Ātũ ĞĒĀĀĒā ĀzĀ Ītjā ŪĞĒāĀtĤĤā BĀĤtā Ćŋ KŹũā ĀTĪ Ū ōĒ ĆĎĒĎ yĀz ŌĞ ġĀŌĀā
 ŪĤŪĀĀā ŪĤĕōā j ā yĀŋqā ōĀŹŋ Ū JzŌāĒĒā JzĒũtā Jzŋōũtā ĀTĀz q ĀĤUĀ J Āũ
 ĀĤā ĀTŌĞĒſ ŪĀTŌĀũŋ ŒĒŌ Ž ŌĪŸ ōĀf r ſĤŪĕ ŨĒſ Ū ĽKdſ ŨĒĀĀā ŨŌŌāſ
 ŪĀĽ Ŵōáũ ĀŸā ŌŪ ŌĒũ Ľ Ū Ātũ Ū(ĀĽĀĤĪ Ĥōáũ Ğũŋ ŌĒũſ) kĒũtā yŸz Ū ĀTŌŌġĀŋ
 ĆŌĀũŋ ŪſzĀzſ ſzĀĪ ĤŌŋ Kd ĀTĒz Ī ĤĽ Ćŋ Ćŋ ĆŪĀŋ j ā ĆŌĒ ĞĖŌĒ ōĀũŋz
 .Ľz K8 ġĀĀũŋ ĀġzŌŋ āŌĒ ĽġĀ ĆŪĀŋ j ā ĆŌT

المبحث الثاني

: ĞŋĀũtā Ğũŋ Ž ġĀġzŌtā ġŌzŏũtā ĆŪĀŋ j Ā . . ĞŋzŌſā ĞĀĀz
 ĞzĀŋ ġĀĒĒā ōĀĀĒ ĞzĀĤtā ōĀRĒā ō ō j ā J ĀŪĕ ā ĀĞzŊĒ Ī ā ġĀĤĒĒā...
 .ōĀā ō ŌŌũ ŵŸz ĆĀũā J ŪĀŌā ſĒĀĤŌ ĞĕōĀŋ ĞŋĀĕq Ū F Āā ĞDzā
 ĞŌũŋ ōĀĀġ ſĒĀĒā ĽTj ā ōzĒĀā ĆĒz Āōſ BŌŋā J Āũtā ſRĽ ĆĤĀt, ŌRĀk Ātũ
 ĽĒŌŌā ĒĒġ ōĀĀġĀā tſĖĕ j ā āŌĒ tĀŌĪſ ŪĕŸũſ ĽŸĤā āāſō ĀTŋũĀ ĞtĀſ
 ĎĒ.ŌŌŌ zſſſ BŌŋā

ĶŌſz ŪĞĀũā ĞġĀā ĆŌĒĒ ĒĒŌŪ ĞĒŸtĤā ĞĒzĀā ġzũĽā ġŌōſ . . .
 ĀŸDztĀ Ćdċ Ľſ ŌŌĀā ſſzĀĪ ſŌſſk ĞŋĀũtā Ğũŋ ŴĒũā ĞĒzĀŌĪ ā ĞtũĤtā
 Ōſ ĀtĒz āŌĒ Ūy ĆĎd' ĀĀĤz Ć / ōĒĎĎĒ ġĀŋĕā ŴāĀP ĆĎ ŊŌĀk ŪzōāĀā
 Ğũŋ ŴĒũā ĞĒzĀŌĪ ā ĞtũĤtā Ćŋ ŌŌ ſRĽ ōĀōſ ŪzĀŌĪ ā BzġĀā Āōztā

.y ĤĪĤ ā ōĀŋ ĤĒzſ ōĒ ĤĤġwīs j ŵĀĀP ĤĪ Āġ j ſz ōĀŌ ŵġĀĪz ĞĒŋĽ ĞĀĒ ŪĪĤĤ: āĤĤ Ū -āŸĖĖ ĞĀĤŌ . ĎĒ

ميثاق
 الحجج

WÁĕ J ĀŪ ĀZYŪS Ū ٱلْجَنَّةِ ĞZĒn gĒĒĒĒ k Ānŭtā ٱŪ ōāā ĞĒĒs ī zŌN ĞŋĀŭtā
 Ū Ī ĒĒā dā Āt3 dā ! ĀĒĒ3 NĒĪĒ ĞYĒRz ōāŌŪ WĒŪĒ ĞZĀĪĒ ĞtŭHtā Ē ĒāŌ
 .gĀRŌĒ ĞĒĒŌ ŌĒ dŋ J ĀŭŌĒ āĒĒŌs

وردت في الصك الأول العبارات التالية:

Ğŋ WĒŪĒ ĞZĀĒĒĒ ĞtŭHtā Ē ĒāŌ Ū Ī ĒĒā dā Āt3 dā ! ĀĒĒ3 ĀŪ BĒĒ
 KĒ ĞtŭĀz ĞŋŌtā ٱŪt3 d3 ŌĒŪĒ J ĀŪ ā ĒĒ3 NĒĒĒĒ dā kŋ ĀRĒ ĞŋĀŭtā
 Ž ČĒČ ĩĒ Ğŋ ōĒĒ ĒĒĒŪ dŋ ōāĒŌĒ ŌĒŪŌĒ ŌĒ ĒĒZŋ J ĀŪĒ ZĒĒĒ
 hŷŪzŋ J Ū :ĒĒĒ ōĒŌŌĒ ĒĒĒŪ ŷŪ ōĒĒ ŪŌĒ ٱĒ ōzŌĒtā ōĒ ČĒĒĒ/č/čĒ
 ĞĞŋ ōĒŌĒĒ ĒT dzĒĒĒĒ ĞĒĒĒĒ ĞŋŪΣā dŋ ĒYŪ: KŋĒŌ KŋĒŪ ġŏzŭŌŪtā
 ٱŪŪ Ž KŪĪ ŪŌĒĒ āzĒ ĞYHŋ ŪŪ ĒĒĒĒ FĒĒĒ ĒŪzŋ 8sĀĒtā 3ŕztĒ
 ĞĒĒĒĒ ōĒĒ ōĒĒ ĞĒĒĒ ġāāĒDZĒĒ ĒĒĒ ŪĒŌŪs ĒĒĒĒ d3 Ē8 ĞŋĒ ġĒTĒ
 Ōt3 ٱj ŷŏzŭŌŪtā ĒŪŪŪ ŷŪ ĞŌzŏztĒ ōĒ ČĒĒĒ/d'/čĒ Ž čĒ/ĒčĒ ĩĒĒ
 J ŪŪ ŪŌĒĒĒ ŷĒĒ ĒĒĒ WĒŪĒ ĞtŭHtā ĞĒĒĒ ŌĒDzŌĒĒ WĒz J ŷŪ ŪBĒŌn
 āĒĒ ĒĒ Ū kŷĒĒtā 3Ētā ĒĒĒĒŪŪŪ ŪĒŪĒĒŪ 3ĒĒ Ğzŏzŋ ĞŋŪt3 ĞĞŋ J ŪŪ
 ŷŪ ŷŪĒtā ĩŪĒtā ŌŪtā ĞYDZ ĒĒĒ ŪŪŪtā zŷĒĒ ĒĒĒĒ ĞĒĒĒ ŷŏzŭŌŪtā ōāĒŌĒ
 ŷŪ ŌĒĒ dŋ ġŏzŏs ŪŪŪ ČĒĒĒ/Ē/ĒĒ NĒĒĒs ŪĒĒĒ ĩĒĒ ĞtŭĒĒ ĞŋĒŪ
 ōāĒĒ ĒDZŏĒ ĒŪ :ĒĒĒ ŪŪŪĒĒ ĒŪĒĒĒ KŪĒŪĒĒ ĒĒĒ ... gĀRŌĒ ĞĒĒĒ ŷĒŌŪ
 ĒŪ ŪĒŪŪ ŷŪ ĞtāĒ ŷŌĒ ŌĒ ŪĒ ōĒĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ
 ŪĒĒĒĒ ŪŪ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ
 ŪŪĒĒĒ ŪŪ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ ŪŪĒĒĒ
 J ĀŪĒ ZĒĒ KĒ ĞtŭĀz J BĒĒ KĒ ŪŪŪŪ J ĒĒĒ ĞĒĒĒ ĞĒĒĒ ŷŪŪŪ ŷŪŪŪ

مَبَقَاتُ
 الْحَجَّ

ř sÄŸĪñ wŶ3 gŏzŰŰtā ĞĖĖzñ ğ ĀDZŰ ĖŌz ŰĈĖĀĤñ gŏzŰŰtā ƧĀĞtā ĀTĀñ ğ ŰŰĪŰŰ
 dñĀŰĪĤñ Ė ñĀĬ Ā ŷzĖñ Ž pĀĀĀŌ Ā Ī Ōŏ ĬĖTĀŌ ğ ĀñŰŰ ŰĈĖĖĖñŰŰŰ ŰgŏzŰŰŰtā
 dñ gĀDzĒ dñ Zŏj ĀŰ ĞĀŌŷŰñ ĖĤñ k ĤĖĖñŰŰ ŰŰĀŰñ ŷĀ3 ŰĞĖĀŰñ ŰĀĀP ĀTŰĪ dñ
 .-ĬŶèŰŰ ĈŰŰŰ ĈĖŶ3 ! Ā ŷŶŏ Ű8ĀĪñ ĀĤñ ĈŰ

ĞŰñ ŰŰŰñ ĞtŰŰtā Ė ĖŰ
 (ĈŰŶĖŖz ĬŰñ)

ĀTŰĖĖz ġĖŏ ĖŌz Ű ĞzĖñ ġĖĖĖñ k ĀñŰtā ŰŰ ōĀĀ Ī zŌN zĒĀñ ĀñŰ
 ġĀñĖ ŰĀĀP ĉĐ NĀŌĀ ŰĈdĉ ĬŰŰ ŰŰŰñ ĞĒ3ĀŰĪ ĞtŰŰtā dñ ōĀĀ Ōŏ
 :ĞĖĀŰñ ğ ġĖĖĖñ Ĉz ğĀŰŰŰ Ű ŷĈĖĐd' ā ōĀñ Ĉ / ŰĒ ĈĐĖĐ

ĞĒ3ĀĪñ ĞtŰŰtā Ė ĖŰ Ű Ī ĒĀ dñ Āt3 dñ ! ĀĖĜ3 ĀñŰ BĖŰ ŰĈĖĖŰ ! ĀtΣŰ¼
 ōĀñĖ ĖĀĀŰ ŷŶ3 ōĀŰŰ ŰĬ ĀĜ3 NĖĪñ dñ kñŰ ĀĖĖ ĞñĀŰtā ĞŰñ ŰŰŰñ
 ĞñzŰΣā dñ ĖŶŰ ĈĀĖĖŰ ōĀĖ ĬĀŰŰ ZŰèzĒ dñ ā ĀĜ3 NĖĪñ BĖŰñŰ ĬŰ :ĀĖ
 ġĖĖĖñ ĖñzñŰ Ű ŰŰŰñ ĞzĖñ ġĖĖĖñ ōĀĖ ĞzŰĀĤñ ōĀĖĖĖñ ō ōj ā Ğñ ĞĖĖĖñ
 d3 Ĭ8Ā ĞñĀĖ ġĀTŰĪ ġĤŰĪ ŰĀTŶĤñ 8ŰĀĤñ ĞĖĪĀĪŰñ ĞŶĤñ ĞĀĀŰñ ĞtŰĀz
 NĖĪñ ĈĖñŰ ğ ĀKñ dñ ĈĀŰñ ĬŰĀŰñ ŰĖĖĖñ ĞŰèŰĖñ ƧĀĖñ ōĀŰĪŰĈ ĀĒĖĖĖŰ
 ĞŶŶz ŷĀĤñ ĖĖĀĀñ ŰŰŰtā ztŰĖñ ĖĖĖŰ ġĀĖĖ ĀñŰ ōĖŏ ĖŰŰ ŰĬ ĀŰŰ ZŰèzĒ
 ŷŶ3 ĞŌzāztā Ű ŰĒ ĈĐđđ/Ė/ĉd' Ž ĖĈĈ ĬĖĀ ĞtŰĀĤñ ĞĀñŰ ŷŰŰŰ ĬŰĤtā ŌŶtā
 Āñj ā dñ gŏzŰŰ ĬŶèŰŰŰ ŰŰzŰŰtā Ī zŌĬ Ī Ž ĀĬ ŰñĀĖñ ŷĀŌtā ĀŰŰ ĥññ ř sÄĪñ
 gŏzŰŰ ġĀĖŰñ ĞĖĖŰ ŷĀŰñŰ ŰĞĖĀĤtā ġŰñŰ ğ ĀĤĪŰŰ ŰBĖñŰŰ ŷŰŰ ĈĖŰŰ ŷŰŰtā ĈĀŰñ
 ğĀKĬ ā ŷŶ3 ĬĀŰŰ ZĖzĒ NĖĪñ ĈĖñŰ ŌĖ dñ pŰĀŰŰ ŷĖŏŰ ĈĖĖñ BĖñŰŰŰ ŰĈĀñ

Ččc lēÄi WĚuüā ĞtũHutā dñ ōāĀŌiā ŌŌiā ĀEDZzñ ÇĀiās ġĀĀYU dñ ġĀĒtās
 wŶ3 gōzŪŌtā ĞwēōĀtYō ƆĀĠtā ōĀŌĪūiā ÇĀĀġ ōĀġ yĀĀĒē Ū ōĒ ČĎĎČ/č/Ē Ž
 Fğ rş ŌŶñŕ ŪÇĀĒ ĶŌ ĶĀŪ hŷiā ġĀĶĀŶi ÇĀiās ĞĀĀŌs dñ gōzŪŌtā ō ōjā
 1Ū QĒgş ŪĠEÇĀiā ġĀTzā WĀiō ĞwĀĒzŷiā ÇŌĒ ŌĒDzŵĒĶ ŌĠē ĠĀtā ÇQYDZĀ3ş ŪĀTĒz
 ġYtŌĪñş ŪĒzāĀñş Ū3zĀĀñş ŪĠEYĀĒs ĠzŶ3 dŪĀñŪ wŶ3 ĠYtŌĪñ gōzŪŌtā ƆĀĠtā
 sĀĀds ŪĀDzΣā āĀwēĀi 8şĀĤtā ŌzĀĀiā āĀĀiĀi sēĀŵi ġāsĒT Ū ē zğş ŪĠE3Āŵi
 dĒġ ŌŶñ sĶĀĒğş ŪsĒĒē 8āĀi jā ŌŶñ sĶş ŪŌĠĀĒ ĶĒ Zşş sĶĀŵiş ŪJ ĀĠŌiĀi
 KŌtās ŪĀTĒY3 ŌtĤiā ŌĤDZ sŷşĀŵi ĠĒĒzŷiā ÇŌĒ Ž ūĀŵi Ēşş ŪĀŕşŷş ĤēYŪ
 ōĀĠQĒĒ rş ŪŌĀĤ rş ŪĒĒZĶ rş ŪtĀĠĶ rş gōzŪŌtā ōāĒiā ĀDZŪŕ ĀNŪ :ĀTĀñ ĀTĒŪ
 .ŕ... ĀTzŵ ŷŶ3 ĠtāĒē wŌĠ ŌiĀ ĀĶ
 : ĠtũHutā È Ēāō ōzŌĀ J Ū wŷŪ

JĀŪē ZēzĀ dā ā ĀĠ3 1Ū BĀiō ĶĠō ōzŵ jā ĒĒġ ĠiĒĤtā ĠĀĠiā wŔŌŌñ wŶYz¼
 gōzŪŌtā ĠĒĒzŷiā ġĀDZŪ ĒŌz ÇĒĀĤiā gōzŪŌtā ĠĒĒjā JĀŪē ZēzĀ ÇĀiās ōĀñ dñ ŷŌ Īŵ
 È ħĀĶā ŷzĒiā Ž pĀĀŌŌĀĶ ŌŌ ŌĒTĀŌiā ġĀŷñŷ ŪÇQĒŔñŷ ŪgōzŪŌtā ġĀTzā wŷŶ3
 .ŕ... Zŵjās ĠĀŌYŶiā ĒĤiā ħĠĒiās ŌiĀŶiā yĀ3 ĠĒĀŶiā WĀĀP ĀTī dñ dĀĀ ĪĤiās
 d'c.(WĚuüā ĞtũHutā È Ēāō Ķŷñ)

لابد من وقتين عند هذين الصكين:

الأولى: Ū ĶĀŪtā dĀŌĒ Yŷiō ŤYHutā ĀŷĶzŶiā ĶĠĶĀ Āñ ĶŷŪiā dĀŌĒ Ž 1Ū
 !āĒĠ3 NĒĪiā ŤŕĀŌiā ōĀĀŌQēi ĀZĀĒĒŌs ĀtNĀŷñ Zŵs Ž ōĀDZ QĒġ ŪdĀŷzŶiā
 ĠĠĒĒĀiā ÇizŌiē 3 ĒŌz ŪĠĒzŷiā ŌŌ Ž ĶĀŪtā dĀŌĒ ĒĒĒŌ d3 ĪĒĀ dĀiā

.yĀŌHutā Zŷiā ĒĀ3 ġĀzDZñ ĶŌŌiā gōzŵ . d'c

مِيقَاتُ
الْحَجِّ

ÛÖËÿö äzè ĞŸHŋ ÛŸ3 ÆĤÎ ð F Aö Æîzŋ 8sÄĤt¼ : Z ΛÄŸ Î ö BzGAö Æîztÿö
 .-ÇÄöss ÇÄΛÉŸ d3 I 8ĭ ĞŋÄĭ gÄTÿ ÇŸT Ž KT Î ö
 NÈ Î ö ÛŸ ÄÖö ĞŸRz öze ĞzÄn gÄEÖÊö k Äŋútä ŸÜ ö f t ĞGÖÊÄöÄs
 : Ì ÈÁ d! äÉG3

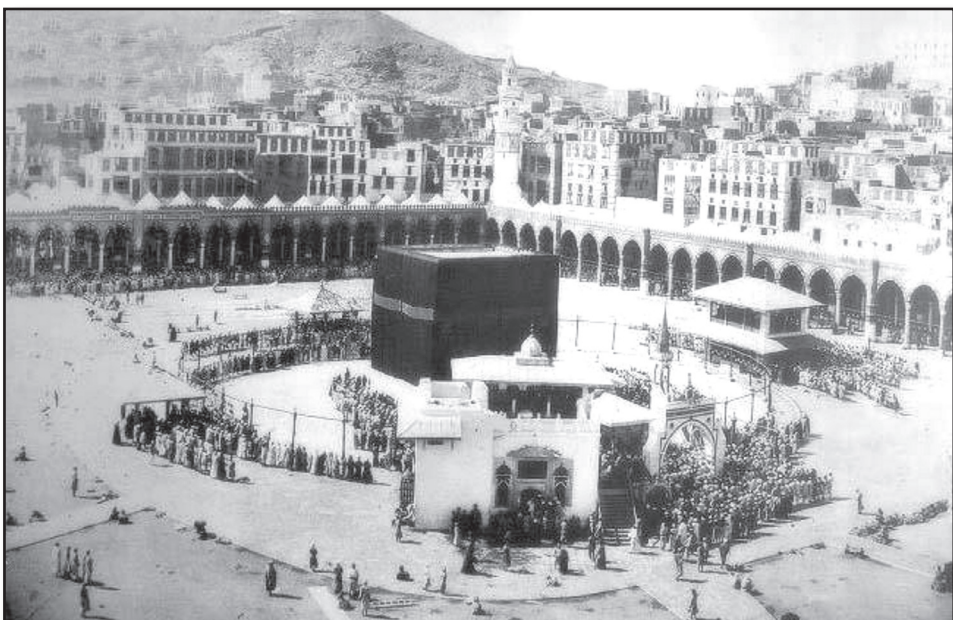
gÄEÖÊö Æîzŋs ÛŸÛüö ĞzÄn gÄEÖÊö öÄÄz ĞzsÄĤtä öÄRÊGö ö ö j ä ĞÄŋ¼
 I 8ĭ ĞŋÄĭ gÄTö ĞKTö Î ö ÜÄŸHŋ 8sÄĤtä ĞEö Î Ä Î Öö ĞŸHŋ ĞöÄöÜö ĞötüÄz
 .-ÄΛÉΛÉŸ

ÄDzÖÊtä ÆEÜn q ÄHtä d äÄÄÄöÄG3 äÄQöè j ä ÖÊÄö BsÄÄ ... الثانية
 ĞèöÄŋ È Eöèüĭ Ž ÖtĤö ĞöÄz ÜgÄß äÄÄÄöÄG3 ÄtT NÈö Î ö ÜÇŋÄŋÜs ÜÿÄÄΣä
 :ŸÄÄ öÖÄGtä J Äütä äÖL Ž CÄüö J ÜÄÖö SÄÄŸ

ĞzÄn gÄEÖÊö k Äŋútä ŸÜ öÄä ÖT zL äÖL J Ü Öä ÖÇ ÄÄÄ3 ÄÄ ÄÄÜs ...¼
 ÄĤs Ü öÄÄÄöÄ ĞtütÄz gÄEÖÊö ÄTÄz ġ Äis huö öÄÄö ÜLs Ü ÄöŸÄzŋ KÄz
 ÜÄÄÄDZ wÄGt ġ ÄöèÄèÜ ÖtĤö 3eztä äÖL Ž J sÄÄ3 Ät3 KÄÜö dŋÄö dŋ gÄÖQz
 ÜÈÖhuö J ÄÄÄs ÜtöÄ Î ö WzQÊŋ KÖ ÄDzÊŋ ÇÄz ÖŋÄÜ wÄGŋ äzDz ĞRÄÄ ÄÄs
 È Äp Ž ÄÄÄDZ wÄGŋ ÄÄÜ ÇÜ JtÄ ÜÄLQds özEÊö ÄGÊÄ KÄÄÄö huö ÜL öÄÄöÄz
 ÜÇöÄQö 3eztä äÖT öŸ8Qèä ÖRzÜ zLs Ü J ÜÄÖö SÄÄHÜö ĞèöÄŋ ÇQŸ8öis Ü3eztä
 gÄQÄö È Äp Ž I ÄÄs Ü J EÿÊö KüÄQö äÖL Äüz dŋ ÜK l ä ÖLÜ dŋ Çi ! ä R E Äŋ
 ÄÄÖÄÄ Jöj ä YÜ d! Jöj ä öÄä 3ŋ J ÄÜ ÄÄÄÄsÜs ÜÇÄÄDzTä ġ ÄÄÄQÊö ÜèisÜ Ž
 ... yŸèqä Ž ĞèöÄŋ ösÜ ÜLs Ü (yŸèqä öÄä)

wü ÆLäÖö öÄÊL wŸ3 wĤÊtä dŋ tÄÄŋ äÄÄ Ž 3Ök ÄNÜ QÄg WÄnÜ GÖÇ
 Ü J äöÄL ä ÄÄÄ ÜpÄŋ kÖÊt l ä BÄzW ÄÄÖö ÖGDZ d3 ÄHGA äÄÄö äÖLs ÜÄÄÖö

ميثاق
 الحجج

ĠqĀĒ ǫśǎ dn ĠGAĀ ƲŁ ƲĀŌŋ Ġǎŋ zHuĀ wĤĒtǎ dn ĀĤĠ ĠqĀŲ Łǫǫ Ā ǫǎ ĀŋŲ
 ĠĒAGŋ ƲĀġǎś ǫśǎ dn Ġqzŋ ǫǎ dn ġǫĀĠ ĠqĀŲ ŲFŁĬ Ā ōŲ ĠzĀŌ Ĭtǎ ĠĤŲĀ
 .ġǫzDzTŋ ĠqĀŲ ƲǎzŌĤĀś ġĀtǫ Ā dn CĀŌĀ yĀΣā ōĀĀ āĀŲ Ē Ā q wŲz
 ŲĠtŁĒĀzŲ ĀĬĬTĀ ĀĠ NĒŌĬ Ā ƲŲtǎ yĀΣā yĀŋŲ ĠŲĒŲ ĬT ! ā RĒ Ē ĒĒ
 ĬTHŋ ĀĬĤĀĀĠ ŌŲ ŌŲt dn ĠĠŲŲ ŲġĬ āĀĀĀ ĀĠ ĬtT NĒŌĬ ĠŲĒŲ CŌĬ
 Ēzǎz Ų ōŁ ČĎĎ yĀz ĬTĒĒŲ Ĳ Ų ĒĠ ĤŲ ĠĀĀ ĠĒŌĬ tǎ pĀŌŋ ĲzŲŲ
 zŲŲ wŲz ĀĬĬ ĲĀġǎś ǫśǎ ĠqĀŲ Ĭt ƲĀT ĠtŲĒ ŲŌĀ wŲz ĀĬĤĀĀĠ ŌŲt
 ǫśǎ ōĀĠ ĠĬ ā ƲŲzĀ ĀġŲ t ĬĤ ĀŌz ĠĒŌĬ ā ĬĤĒĒ ƲĀŲ ĀŌŁ ŲŲ ĬĬ
 BŌĀ zĒŌ ĠĒĠ ĬtT NĒŌĬ ġĀDz CĒDzŲ Ĳ Ĭ ĒĒ ŲŲŲ Ā ĬĬǎ wŲz Ĳ
 ŲĀĀ āŌŁ dn ŲŲ ŲŌĬ ĀŌŁ Ž ĠĠŲ ǫśǎ ĠĒŌĬ CŌŁ zŋ ĲĠzŲ zŲĀĤŲ Ĳ
 ĬtŲ ƲAGŋ Ĳ ŲŲ ŲŲŲ ā ǫśĀ Ų ŲŌĀ ŲŲŲ ā ǫśĀ zŋ ōŲĀĀŲ ġ ŲĬ 8ĬTǎ

wŷ3 ġōĀDzz ĠzĀr̀qā Ānŭ ŪázŌĤiās ġĀt3jā Bā UŋYwèqā āāĀŪiā wŷ3 KĀYwèŭ
 āzz 3RĀs ġōĀG3s t̄zq̄ È ĠYĀ d̄tŭ ōĀAGiā ĀTs āŌŪŁs ŪhūA2qā QĀŁΣā āāĀŪiā
 ĊāĀŪā ĠEEȚ BĀq̄jā wĀGtā āŌŁ Ō8Īk QĀŁΣā ōāā ĠèōĀēŋ ġĀtQèās ŪĠĠĠē ƒwèŭō
 ƒqĀũŋs Ū ōŁ ČĎĒD yĀ3 wĀGtā āŌŁ yĀTz ŪyĀΣā ĠĤèz̄k t̄sĀĪŋ ōĀDz wŌġ ĠĠēŪiā
 d̄C. ... È ĠĠē YŪ ŌGDZs ĀĀŌiā k̄ 3ēz̄iā t̄ōĀĪiā Ž j̄ēā
 : (ā ĀĤiā ōĀĀā Ž ōzTī) ā ĀŌŪ ĀēġĀŌ BsĀĀiā ōĀēs

wŷ ū KŷŌs kġs ŪĠtĒiāYŪ NĒĪiā wŷ yYĒiā Ž KĠdŋ 8āzŪiā ĀĤā ...¼
 j ĀŪs ŪhūĀēŭ ĀŌŋ dŋ t̄nāĀē BzYŁĀiā ā ĀŁzīāĒG3 Āq̄r̄zŋ ġĀDZs (QĀŁΣā ōāā) ā Āā
 Ž q̄ ĀĤq̄ ŪsĤŋ ĀĀĒYDz ŪġĀŋ āāĀiāĒG3 d̄i ĀtȚ ƒQŌzĀi j ĀŪs Ūz ōĀĀĀi ĀĒĀē Āē
 āŌŁ j̄ŭ :ōĀŌŁs ŪŁēŋjā ōāā wŷ ĀĒĀē Āē ĠtĒiāz̄ŭ NĒĪiā j ĀŪ ŪĠĀYŪ' ġĀ3zr̄zŋ
 ĠĒĠōĀŌiā ƒqĀũŋ j̄ ūz āŌTs ŪhūēĀĠiā ĀTĤiā ĠiāĀē Ž Ĥiā Łēŋjā ōāĀēi Ī ĀĪā wĀGtā
 ġĀũz ōĀĀŁs ŪQĀŁΣāōāĀi wĀGtā āŌŁ ĠtĒiāz̄ŭ NĒĪiā ōŋŭ Āēs ŪĠŌĀŋs ĠĒēŌŌġ
 Ū (Łēŋjā ōāā) ġŌĀiā dŋ d̄ũŪB ZwèQis Ū3ēztā āŌŁ Ž ĪĀr̄s Ū3āō wĀĠŋ ōĀĀŌi
 ōĀĪ j̄ŭ Ūs ŪŌiās jā k̄ ĒāāĀĀiā dŋ ƒQĀĤŪŌs ﷺ ! ā ōzèō ĀTēz ŪāĀĀ j ĀŪ hūiā ōāĀiā
 ĀTīŭ dŋ zTz Ū ā ĀŁzīāĒG3 Āq̄r̄zŋ ĠĤŪŌi ġŌzĀtā ĠĀĀtā dŋ ġāzĤiā ĀĤā ĀŁōsāŭ ! ā
 .-QĀŁΣā ōāā ĠĀz Ž ĠĒĀtā ōsŭĒŋ sRĀŭ zŁs ŪĠŋĀũtā Ġũŋ ōĀŌŭ ōĀTŷ3
 Ātēz ƒŪŌ āāĀiāĒG3 d̄i ĀtȚ NĒĪiā ŪĀYĒiā BĀĤiā ĀŪā ŪŁēŋjā ōāā ĠĠēĀŋs

:ōzŌēz ŪĠŋ Ž ĠĒĠŌŌiā d̄ŪĀŋjā Āē ĒYĤŌĀ

ĠēYŤiā ġĀĀTās Ū ġāōāRi pĀŌŋ ĀTŷHDZs ŪĠĀtā ŌŌŁ 3EP wŷ3 ōĀŌiā Āēz¼
 d̄ŪĀŋjā ŌŶk ōĀZq wĀĤŋ r̄ d̄ũs Ū ā ĠŌiā yĀwŁ BōsĀRiā dŋ j ĀŪs ŪĠwĀĀiā

. ōŁČdČē ĠDzΣiās čē KĠĒē ŪČČDdĒ āĀiā ŪjzĤŋjā ĠĀĒē Ū Ĥ : ūĀũ3 ĠĀĤŪŌ . d̄C

YÄtj CÄÜÖÄŇ zTz Ü BóÄRΣä CDZQöä äOT äÄEöä È Äp Žs ÜŽÄqj ä ĞžÄq ÄŇÜ
 dLÄöÄHtäs ĞŇÄutä ĞöuŇ öÄÄü dŇ BÄŇÉŇ ÖZÄZÜ kŇÜ ÄtT äÄöwèj ä ĞÖžöä

مِيقَاتُ الْحَجِّ

ā ōāĒŋ d3 (ĠĒŋjā zŵŦ) ā ōāĒŋ Ēāāō ĠDZŋ ! āĒŋG3 NĒŵĪā ŌŕĀĀā YĀtVō
 ĀŋĒĒĒ Ēŋŋ) ĠĒōĒtjā Ġŋ ĠŌē d3s Ū ōĒ ČĎĐč yĀ3 KĒĒūċ hūā ĠĒYĒā dzĀDzĀā
 :ĠĒŌQā ĠāšĀā Ū3 ĒĤĪ (عائِدَة) ĒāŪYŪ dī Ū3
 ŌtĤĪ J Ū āāŌ ō ĀĀĀĀ ōĀŵjā ĒĤĪ Ūz :ĠĒōĒtjā āzDZs ĠĒĒŪ d3 ĀŋŪ
 āāĒ3 Ź Ŧ Āā Ġŵ ĠDZŋ ! āĒG3 ŵ3Ē Ġŵŋ sĀĒŭ Ī Ŧ ŦT ĀŪŌz Ū3 Āŵ ĠŶĀg
 .ġYĀΣā

ŪŦQŒ8ī Ŧ ŋ āzĠYŪs ŪĠŋ J ĀĒ3Ū ĠĤŋs ĤĀĒĒā ĒĒĀŪ NĒĪā ŦĀĤŪ :NĒĪā ōzŌĀ
 .pKŋ ŦsĒz3z ŪKĒGā 8sĀŌŋ ŦTĀŋ KĠYŪz
 ŌĀΣā dzĀŦ ĒĤs ŪpĀĒĀ sġĀŦ ĠŦs ŪŌĀΣā ġāĒ3Ūs Ū ō ĀĀā ŵŵ KĒĒs
 sŪ Ū kŋzĀ ĀŦQŪ J Ū Ŧ ŋ āzĠYŪ ŦNŪ Ŧ ŪĠŋ BŌĀĀ ŵŵ ġāzĤŶō J āŌŌĒrā ġāŌŪ
 ŋŦ B āzĀs Ū ā ĒĒās ōzŦΣā ĀŌzā Ōŋ KĠŪ ĀŌzĒā Ŧ ŵ āsŌĀDZ yzĀ ŌĀŌs ŪĠYŦ
 YŌŦtjā ĠŶYDZ ŵŵ ĠĤĀŋ dŪs ŪĀŌzĒā āŌŒ Ź
 .ĠŋĀŪtjā Ġŋ 8ĀsŪ dŋ sĀs KĠYŪz

dī Ū3 ĀŋĒĒĒ Ēŋŋ) J ĀŪtjā āŌŒ Ź hūĀŕ ġĒDZz ŪŌŵHŪā Ŧ ŋ āzŵĠYŪz
 ĠĒōĒtjā ŪĠĒōĒtjā ġĒĒŭs -k tYĤtjā ŪĠzĤĀ J āŦ dŵ B āsĒŦŦs Ū (عائِدَة) ĒāŪYŪ
 ŦtĒDzĤā āĒĒā ĠĀĀŪā ĠĒŶŶĤā ŦĒĀŪ ĠĒōĒĒ ĀĒŋġāŪ KŌĠŪĒĪā Ūg Ź ŦĀz ĀT
 d'... ŦtĒDz Ŧ 8āĒG3 ĒŦŪ NĒĪā ĒĒĀĒĒ J ĀŪ ĠĒĀĪā ĒĒā ŦŶā ZŶŋ
 ŵŌg ġĒĒ3 kĀē ŦĒŌŪā ĒĒsā Bāŭk ŵĀĠā āŌŒ Ź ĠĒōĒtjā ŌŌŒ KŶs
 dŋ ĠĒĒā āĀŋjā ŌŦ3s ŪāĀŪā ĠĤzċ ŌDZŪ dŋ Ū3 ĒĤĪ Ūg yĒĒ WĀDZ
 .ĒĒĒ YŪ ŌŌDZ Ūēš Ź ĠĀĀĀĤā Ūg

.JĀŦŶēzā ā Ēzā ĠĤĪ ĠŌĀŋ ĠŪŪŪ ĠŌŦs . d'

Ōñāá ĞĖzĀŌžīāş ĞĖtVĤīā gĀĖΣā Ž tēTñ pŏsá ĞĖĤŌĀŌā dŭĀñjā ŒŒĻ ZĖşzķ Wáŭ
 ZĀĀ Īā yĀΣā ġ ĀġĀĖ ĞĤēzķ ĄŌŌā ĀTŔĤā Ğāāŭ ĄĤāş ŪĀTŌZŌĀñş ĞĀzĤĖĀā Ğŭŷtĵā
 tŌĀŔġ tēŷĤñ (ĞñĀŭĵā Ğŭñ ĞŒŭñ) ZĀĀ Īā BzĜĀā Ąŏzĵā J Āŭñ ŌŤĻ Ū k ŷŌtŷŏ
 ... ĀTŌZŌĀñş ĞĀzĤĖĀā ĞĤĀĤā Ğŭŷtĵā Ōñāá pĀĀz tēTŷ pŏsá BāŭĻ pāŌĀ tēzĀŌŏ
 .k ŷĻĀz ā ŪŷĖķş ŪĵĀĖŔā dñ ĞĤñŷĕqā Ğñjā ÑŌĀķ ŵŷ ūĀĀHŷŏ

* * *

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ
 أَنَا عَلَى الْغُلَامَيْنِ مِنْهَا

مِيقَاتُ
 الْحَجِّ

الفصل الخامس

ĜnĀūtā ĜnĀ Ž gĀkǎzŏtā gŏzŏūtā dŭĀnjā gŏĀĀ Ž ōĀtYHōā ōāŏŭ
k r ōĀĤn : k ŌĀZ wŏŭ dŭĀnjā ŌŌL gŏĀĀ ĜzšĀŌ Īn Ž Ĝnjā ōĀTŌz Z Yŏnā
d. dĀĀlūŋs

: lŋr r ĀQēā lLŭ Āŭā 3n k ŌĀĀĀā BŭŌ ō Ā3 ōYĀ ĀtEz

المبحث الأول:

رأي المعارضين لزيارة الأماكن الماثورة المتواترة في مكة المكرمة وأدلتهم:

ĀT Ōŏŭ r hŭā ĜŏĀHtā t ĀGŏā dŏ¼ dŭĀnjā ŌŌL gŏĀĀ ŭ ōŏŭ R ĤGāā ĀELŌĀ
. ĜĒRŌā ŌŌL zŭ tŏĀn tĀŭŏs tĀezn ō ŭz ŪĜtEk dāĀŏ d^ŏ - ĜĤĀ ĪĀ Ž

ŭŌŌHā CĀŭĀĜz dŏĀ ĀŏĀ EYHk EŏŌ ŭĜĤĀE ĜĤŌ ŭ DĎĒ : ŭLEHā ā ĀHŏŭ ĜĀĀĀĀt lŏŏŏEYā r āŌŭ ōĀŏRŏŏā . d^ŏ
(yĈĒĒĒ/ŏt ČdĈĒ yĀ3 ŭĀĀŏŏqš gz3Āŏš 8 Āezjāš ĜnYēqj r sŭĪŏ gŏāš : ō ĀĀĀ)

مِيقَاتُ
الْحَجِّ

١ . الاعتراض على المصنفين في المناسك في ذكرهم للمزارات:

góĀĀ ā ĀGHUQwèā ŌwèĀĀtā Ž k ĀĀŌtā dñ ĠĀĀĀ ŪĀĀ Āēš¼ :ĠEtĒk dāā ōĀē
 ōšŪ Ž j ġŪ j Ū ŌGē qQGŪ ŌwĒĒ Ž ĀTQGŪ Āē ĶĀŪ ŪĀTzġ Āñš ŪĠŪ ĀDZĀwĒ
 dñ qYŪ āŌL j Ū ĀwĀ k Ġk Āē Ž ŪōĀtYĤĀā yYŪ dñ qQHŲ ŪPzēŌĪā R ĤĠi BĀwtz
 dñĀDZĀTtā dñ k isj ā k ŌāĀwĒā j Ūš ŪĠĤĀĀŌĪā Ž ĀT ŌðŪ r hŪā ĠŌĀHutā t ĀGā
 ĀDzēĒtā j Ūš ŪŌīā dñ j zTĀĀ WĀTā ĠtāŪ j Ūš ŪŌīā dñ sĀēŌī āzYĤĀB ōĀŌqj āš
 dñ Ōīā Kdš Ū8 āzŪāš ōĀzĀāš gYŌŷŌ ĀĒŌē ĀT tĀĪ BŌā ĀDzĒtā zL yāĀΣā
 ōĀĀL ŌĤz j Ū ĠŷŌĀ r s ŪĀzē ĠŪñ qĀĤā ĀDzēĒ ĀŌē ĀT tĀĀ ĪĀ Bš Ū ġāāĠĤā
 ĀDZĀĒtā Ōŷk dñ ĀDzĒĒ Ž ŌDZĀā qYĤĀĀ Āñš ŪyĀŪġj ā dñ ōYĪ Ž qĤĀĀ ĀDzĒĒ
 ĠĀē āŌL Ōī Ūqŷ pKñ j ŪŪ yāĀΣā ĀDzĒtā Ž qYĤz āēŪ Ōīā Kdš gYŌš ōĀzā dñ
 d. -ĠzšĀĪĒ Kd ĠzĀGz qYĤĀā sĀĀŌ ōĀĀL qKd ĀDzĒĒ ĀŌē ĀñŪš ŪĠzšĀĪĒ

٢ . وفي معرض الإنكار على زيارة الأماكن التي قضى فيها رسول الله ﷺ فترة

من رسالته بمكة المشرفة يقول:

qkzGĀā ! ā qñĀŪŪ Āwt qŪ Ž ŪŌĤĠā ŌGē j ĀŪ ōāĀwġ ōĀ8: ĀēwĠĤš ŪqŷĀHŪq¼
 gĀĪz 3Rā ĠŪñ yĀēŪš ŪqzĀĠāš qQzĀŪš Ūq: j Ātqā EYĪā wYz ō Āzš ŪqŷĀwēš
 ĀELŌĀ r s ŪEYĪā ŌRŷŪ ĪL dñĀā k isj ā dñĀDZĀTtā dñ q: dñŪ dñš zL ĠĀwē
 gĀt: Āt: 3ŷŪ ĀtQzāš ŪĠĀĒtā wŷŪ ĀDZĀL Ž Ūōāġ wŷŪ qĀĤŪŌŪ dñ ĀġŪ r s zL
 ĀŌĀē ĶqŪš ŌĀē dñ ĠEĠĀēΣāš ŪĶwĒGā dñ j zŪĀŌĪtā ĀTēz ĀēŌ hŪā ĠEĠĀēΣā
 BŌā ŌGzāš ŪĠĀz ĀDZĀĒĒ ĀNŪ : ōĀŌ hŪā ĀDZĀĒtā Āz ĪĤĀQāā ġŌĀ āēŪ ĠŪñ
 ŌāŌāā yĀĤāā dñ ĀwtQzā qŪ Ž ŪqēĀd ĠEĠĀēΣāš ĪĤĀQāā ŌwGDZ qŷ ōĀŌ ŌĀē dñ

.HHY: h ŪĪHŪzā ā ĀHŪŌ ĠĀĀĀt ĪŌŌĒtā r āŌŌ ōĀRŌq. d.d

مِيقَاتُ
الْحَجِّ

GQz Átj Z ÚtqYq ÁĤ āzwnĀeĤs ƒĀĤUòŰ dn KĴŰs zL Ğŭŋ Ōñás ŪĠwĤRŌñā gĀwt3
 Ū k Ág Bāāzĭ j āāzL ŌkĀŌz ŪĠŭŋ ĤeĀwĭ Z āĀŪñās k Ág ĠĤgĀŋ wŭŰ ĀELās Ġwŭŋ
 wŭŰ ĠqāĀĤēā dn gĀtĤĤē wĵūz ĠqāĀĤēā k Ág lāĀAd lŵĤēs Z āĀŪñā ŌLŰ ĀðÁg Z
 k tŵĤĤĭ KLĀP ƒĤŋ ĵ ġs Ū t āāzñā ĠDzġ 3ŋ ĠĤāĀñā ƒkĀt3 ĀtQ3ā ƒwŰ Z ŪĠŭŋ
 .! ā ðĀĭ dn ƒŰ ƒĤŋ ĵ Σā d3 Z VĀQNB

ŪĠŵsĀL ƒs ŪðĀĠg ōĀd z ŭĀ ƒwĀĤUòŰ dn ĀġŰ ƒs zL ƒ ƒŰŰ Ōīā Ž zŵĤs
 s ŷāĀΣāĀDzŵĤĤĭ ƒŰ gĀĠG3 ŌĀĀL dŭĀ B s ŪĠŭŋ ōzġ huñ t ĀŌĠñā dn sĀĤwĭ ƒs
 ŪĠĠ3 dŪĠē ĀŌĤñās ĀTŤñā wŶðs Ū ġ ĀzĀ3s ĠwĀĀĀtġs wĀŋ s ŪġsĀtġs ĀĀŌñā k wĀ
 .ĠzĀĤñā ġŵsĀDztġ gĀtĤē ĠzĀ3 ŷzĀ ĠĠŌñā ƒi KĀĀr s

j sKĒĀ āzqzŭNB k ōs j ā k ŌāĀĒñā dn lĤKd s Ū j sĀwĭāĀñā ŪĀĀŷñ ĠĀĤē Z
 .ðĀ3Āñās ƒĤz gŶŌŶi ƒzŪs ðāĀġ ōĀd wŭŰ

ثَانِي اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي ﴿١٠٧﴾: wŶĀĤk ƒwŷz Ž j ŪĀŌñā Ž ōzŪŌtġ ōĀwŶñā ŌwŶŰŰs
 gŶŌñās Ū ƒkōĀĀñās ƒĤŰŰ ĀĀĒñā ƒQŋ j t ĀĪNB ŪĠŭŋ j Āz Ūŵzŵ ŌĠĀ ōĀd zL s الغار
 ŌŶk Ōā ŪŷāĀΣāĀDzĤĤĭ Kd pĀDzŵĤŋ Ġŭŋ ﷺ! ā ōzŵēð wĀē ƒs ŪðĀ3Āñās Ū ƒĤz
 ƒs ŪĀēzġtġ 3r zŋ ġŵĀñā ƒQŋ j t Āĭ ƒs ŪĠKd s Āēzġtġ ĀDzĤŋ ŪĠŵĀT ĀTŶŰ ĀDZĀĤġ
 .ĀDzĤŋ ƒi ŌĀĀL I ā Āē s ŪwĀŋ Zŷñ BŌñā ĠĠŌñā ĠĤē 3r zŋ ġŵĀñā

lŶ3Ű ﷻ FĀñā j Āŭð ƒĤŶ3 ! ā ĀĒŶl sĠHŪŌĤŋ s3sĀwĪŋ āŌĤ j ĀŪzŵ ƒŰŰ ŷzŶĤŋs
 ƒĤz ĀDŵŰs ŪŌŌŌñā lŶ3Ű ƒĀĤUòŰ j ĀŰs ŪŌīā ƒwĀĤUòŰ lŶĤŋ j Āŭñs ŪŌŌŌñā ā ŌĀñā
 ĠŵĀĤŷ t ĀĠñā dn ƒŰŰ lŶ3 Ōīā dn ōĤwĭ wŭŰ j zQĀQŶĀ āzqzŭNB ĀtŶz Ū lĤĀĤē dŭ
 ĀŌz Ġ3Āñs ĠĀē s gĀĠG3 ĀTŶĤDz dŷz ŪĠ3Āñs ĠĀē s gĀĀwG3 ĀŷsĀĤ āzqzŭNB huñ
 dĒ. ... ! ā ƒā j āŭNB Āŋ dĀĤñā dn t Āĭs Ū lŶŶĠĠē Kd 3Ġā

. HHH : Ĥ Ū lĤHŷz ā ĤHŵŰ ĠĀĀĀt lĤŌŶĤġ ƒ ĀŌñā ōĀRŌŷ . dĒ

٣ . عرض الشيخ خلاف الأئمة في زيارة هذه الأماكن قائلاً:

ŌiĀŋ j ĀŪ :dzĀr̄s dī Ēmt̄ ōĀŌz ŪĒĒĀŌĪt̄ j ĀĒkŪ Ž ōĀt̄YĤiā Z YQnā Ēw̄es¼
 ĠĀĒt̄Āi huā ōĀq̄ā ŌYk̄ ŪĒDZĀĒĒt̄ ŌYk̄ j ĀĒkŪ j zĒĀŪĀ ĠĀĒt̄ ōĀt̄Yz dŋ CKd̄s
 ŌYk̄ 3GQĀ B̄s ŪC̄Ez w̄Yōs ā ĒŌt̄ K̄Ei BōzJiā j ĒĒĀw̄ē Ōnās ŪĒḡŪs ŪŌĀḠē āĒzĀŋ
 .ĀT̄Ez gYŌiā r̄s ōĀq̄ā

.ĀiĀŌt̄ ĒĒz gYŌiā CĠĪĀ Ōiā j j Ū ... sŌYŪŋ ĒLzĒĀŪ ōr̄ŪTz
 dŋ kĀĀŌt̄ dŋ ĠĀĀŪ ĀŪĒs ŪĀNĀĒkŪ dĀĀnūŌt̄ ōĀt̄YĤiā dŋ j sĀnŪ ĒHq̄ēās
 3r̄izŋ ĀTĀŋ āsĒz̄s ŪĒDZĀĒt̄ CŌĒ gŌĀĀ ā ĀĠHq̄ēi Ōw̄ēĀt̄ Ž ĴĴKd̄s ĀĀĀHūŌŪ
 .ĒLzZ̄s

ŌJŋ pĒEz gŌōā āāŪ ōŪ Ōiā dŋ Āŋjā C̄i ōĀDZ Āt̄Ez ĀTĀŋ ŌnĀz Ēp̄Ū ĀŋŪs
 Ž ōĀŌĒĀiā gYō Ž ŌnĀĀ Āt̄Ū yzYĤŋ K̄es Ž ĒĒĒz 3t̄Qz̄s ŪŌiŌi ā Āw̄QĀk̄ j Ū
 k̄i ŌiŌi 3P̄s ŪdDZĪk̄ āāŪ ōŪ dT pK̄n dñzEi K̄q̄ĀŪ j Ūs ŪḡĀzĀP ĒDZĀĒt̄
 d̄ē. ... yzŪŋ d̄iā ŌĀĒW̄ j̄Qḡās ŪŌĀq̄ā

٤ . صحة بناء مسجد في موضع صلاة رسول الله ﷺ ، أو قصد الصلاة في موضع
 صلاته:

:ōzŌĀ ŪĠĀŌŪ ĒDzĒt̄ ōĀĀi ĒŌŌiā j zŪĀ j Ū ĠŪĀĪ āŌĒ ĠĒt̄Eĵ d̄iā ĀŌĀ
 H̄YōŪ K̄ĀŪ :ŌĀw̄ē ŌiĀŋ d̄i j ĀQz̄ d̄z k̄HūHūŌiā Ž CĀŌDZĀn Āŋ :Cw̄Yŋs¼
 I Ei ōzŌ ōzĒĒi j Ūs ŪBĀŌi ḡĀŪŪ CŪ :K̄YŌz FĀiā K̄Ēk̄z̄ BĀē I i H̄zŌi
 ŪpĒDzĒŋ CŌōā w̄Qḡ s̄ĀŪŋ huEi Ž K̄YŌz K̄ĀDZ ŌŪ ḡāāzYz H̄zē ĒDzĒŋ k̄i
 .! ā ōĀĪ j Ū ŌH̄zŪ :ōĀŌz

. cĒD : c̄FĀĒĒ ōĒŌt̄ . d̄ē

مَبَاقِي
الْحَجَّ

F Aōā j āūQēĀz ŪōĀTAōā ĒQīā Ān ĒHā CĤn ĀūizāŪs! ā ōzèó ĤŶz āĒ8z
 wŏŪ Cŏ ġĀōīūz ŶlūQĒā dñ ĤŶðŪ j Ū ĒO dñŪ :ōĀē wŌg È Ŷz lŶz ŪCŏ Kŕāēūz
 wŶŌz ŪCōāōs ĀĀĀĀōs Ĥūz! ā ōzèó ŷĀŌz ŪCĒz ĤŶŌl j Ū ĒgŪ BŌā j Āūġā
 .lŶè k g ĀĀtŶès lŶè Ŷ ū k QĤŪó

gŶð 3r zñ Ž ĄĒDzĤĒn I GĀ j Ū ĒŌē dñ j Ū wŶz Ġŕā QĀĒΣā āŌL ĤĀz
 j ĀŪ āŌL dñŪ ŪCĤŶð 3r zñ Ž gŶŌā ĒŌē ŌīŪŪs ŪCā ā ūā Ŷz! ā ōzèó
 F Aōā j zŭĤŏ F Aōā CĒz Cŏ ĤŶŌl sĤr zñ j Ū Ēgūz ĒDzĒn ōĀā ĄĒŌē ŌðŪ
 r Ū pĒDzĒn ŌōĀz sġĀĀā F Aōā CĒz wŶð j Āūn 8ŶN ŪĒDzĒtā lèó BŌā zL
 dĒ... CĒz CĤŶð ŌDZ j dñŪ Ū ĒDzĒtā wŏŪ ĠDZĀΣ

٥ . مشروعية قصد الصلاة في الأمكنة التي كان يقصدها ﷺ للصلاة عندها
 بقصد الإتيان والاقتراء :

gŶŌā ĒŌŌz ĀĒĒĀ 3 ōĀ3Ēā sŪ gŶŌā ĒŌŌl F Aōā j ĀŪ hŭā ĠĀūnj ā Āūz¼
 sŪ ŪgŶŌā WĀŌ āēŪ ĀtŪ ŪCŏ s3ĀĠŪs! ā ōzèóā ōāĒQēā ĠĀē ōĀ3Ēā sŪ ŪĀŶz
 ĠĀē Kġzā Ōīā Ž ōĀ3Ēā sŪ gŶŌā ĒŌē j ūz Ū ġĀēŷj ā dñ Kġs Ž ōĀ3Ēā
 ... ā ĀŌŌā CŌZs wŶz ĀŶŶŶz hŭā ōĀĤz j ā ĀāĒès ŪCĤāĀĠ3 ĀāĒĒŪ

dñā ĠtŶè j ĀŪ :ōĀē ĒĒG3 ŶŪ dñ ĒĀĀl d3 k HĒHŪŌā Ž ĄĒDZĀñĀñ āŌL ŌŶŶs
 lŶĤĒn ĀāŪ Āl :Cŏ KŶŌz ZĤŌŧā ĒĀ3 hŭā ĠŕāzŪē j ā ĒĀ3 gŶŌā WĀHŪl t z Ū j ā
 .ĠŕāzŪē j ā ŌŌL ĒĀ3 gŶŌā WĀHŪk ōāŪ

ĠtŶē d3 lŶĤĒt ĠĀsŏ Žs ŪĀĒĒĀ3 gŶŌā WĀHŪl F Aōā KĀŪŏ :ōĀŌz
 j Ū ĀŪāēs ŪCĤz ĠĠĒĒ ZĤŌŧā 3r zñ Ž gŶŌā WĀHŪl j ĀŪ CŵŪŪ :t z Ū j ā dñ

مِيقَاتُ
 الْحُجَّ

.ĒĀĒē ōĒŌŷ . dĒ

.gĀĪā Āur óÁē ĠŸĠŌāš ƳAtā kī j ĀŪš Ūj Āũtā Ōīā WĀHuQl j ĀŪ ﷺ! āózèó
 Ūšāzè ósj ā lĒŌāš ƳŸHDZš ŪƳēz ZŸQnā Āur āŌē j Ū kĀĀŌtā RĒ Ĥš Áēš
 āŌē j zŪlƳ Zēũz ŪĠHŌĠā WĀHuQl j ĀŪ ﷺ FĀā j Ū ƳonŪ ĀĀē Ƴŷz ŪĀēλ È Eōš
 !šGHQĒē ĀŌŌā
 ŪĠĀĒā Ƴī ġōĀDZ ĀtŪ ƳĀ3 ƳTĀŋ ĀTēz ġŪ ƳŸŌlƳ ĀDzĒtā Ž ĠHŌ j ĀŪlŪ :lĤp
 j ĀŪlŪ Kd dŋ BĀHuQā zL È Eō j ĀŪlqāš
 Ġ3Āē t āĒQā kīš ŪƳŸz Ātēz Ƴī j ĀĀQwērīš ﷺ FĀā t ĀĠā kī āĀĀā ĀDzēz
 Đċ. ... Ƴī ĀTŌŸHĤ ŌDZ j ĀTĀĒB

٦ . المحاذير المتوقعة من زيارة الأماكن النبوية المباركة:

RĒ Ĥš dŋ ĠĤēāzā ġāóZTHtā RĒ Ĥš ā Āũšā dŋ BŪĀā āŌl j zŸāĀā ƳĀēƳ
 ŪĠĀĤā dŋ ā ztŸŋ āŌēš ŪĀēġzQā gĀĒŌHō ĠēzĀĀtā dŋ Āŋj ā ŌŌē ġŌĀā WĀē ĠwŸt ā
 āŌē NĒĪā ōĀŌ ŪgĀĒŌHā ōĀĀŌi ĠĀĒō ƳŋĀŪ ā ĠĠā āŌē ƳŸ8Ā ĠĤŌā ŌŌt pĀēēz
 wŷ ĠĤŌā Āŋj ŪĀēĀŪ ĀyŪ ġāŌĀĀā ŌŌē ĠĀwŪ dŋ ŪĠēĀQā ġŌĠĤā Ž Āwŋj ā
 Ƴēŷ3 ƳŌzĀĀB Āt3 dā ƳŸzĀŋ j jš Ū ā ĀwŪ ŌLūz ƳwĪQā wŷ ŪpĀēz ŪĀēĀŌā
 dĀĀDĀTtā dŋ lŌēKd Ƴš dĀēwīāĀā ōĀĀŸ lā d3 ŌŌĀ lŷ ĠĀHuŌā dŋ ĀēġŪ
 Đċ. ﷺ FĀā ĀTĀp huā ĠĀŋj ā ĀŌē WĀHuQl j ĀŪ Ƴŷ ōĀŌj āš
 : ĠēēĤ dā ōĀē Ž

ŪĠĀŪ Ġ3ĀŪ j zŷŷ ﷺ FĀā ĠĤĀQŋ j Ū ĠĀHuŌā ōzŷTP 3ŋ ā āzŷŌāš
 Ž ġĀĠĤā ĀŌē āēũz ŪƳŸz BŌā ƳDZā wŷ ŌĤzĀŋ Ōŷŋ ŌĤĀ j Ū ƳŸz Ž j zŷš

Đċ - Ġēē - Ġēē: Ġēē ōĀŌj . Đċ
 . Ġēē ōĀŌj . Đċ

lũŋl ỏÀp ãæŭ Ầnũs ỪÉDZĂÊt̃s Ầ3ĂÎt̃ă ÉÔŎŭ Ɔđ ĠHăAQŋ ƆÊz gáĠGHĩă ÉÔę J Ầŭ J Ầũŋ
 ŭJ Ầũt̃ă Ōĩă ẦHŭQŊB Ɔđŭ ĠŸHŌ Ầr Ōĩă Kđ sŭ ŭòs f ầ Kęs 8áĂ ò Ɔqzũđ àĂŌĂkƆă
 ĐC. Ầ ĠĂĂĂă ỏĂt̃3j ă Ġũz ŭƆđ k ĠGŊŋ đũp B J Ầũt̃ă Ōĩă ẦĂĂŌ ầæũz

: ƆĂŌƆă ầŌT ẦT̃đŭ

.ẦĂĂHĩă ÉG3 đă Ầ ò Ầp đă ÉHè ŭBĂŹÎĩă .Č

.ĠŌzGAĩă gKÊĩă đũẦnũ góĂĂă Ġũg

.ŷ ččcĐ / ỏŁČđčđ ẦĂ3 ŭŵĩsĵă ĠĠGŬĩă ŭĂÊŸGŭŭ ớăă : ỏ ẦĂĂĩă

KĂză ! ầÉG3 đă ẦĂĂHĩă ÉG3 .č

.ĠÊŋŸèqă Ġŋĵă ŵŷ3 ẦTtETHk Ầqŭs ÉLĂ Ît̃s ớĂqđă

.ŷ ččcĐ / ỏŁČđčđ ẦĂ3 ŭŵĩsĵă ĠĠGŬĩă ŭĠŸÊRĂĩă ớăăs ŭBzGAĩă BĂTă ớăă :ĂŌŋ

.ŬgĂt̃ă Ầt̃3 zăŭ .Đ

.ĂÊĩă ŌÊGŌk̃s ỏŲŲĩă đ3 J zỏzŌŌ ầæẦŋ

. ỏŁ ČđčĚ ẦĂ3 ŭĠŌĂĐzŲĩă È ĐZĂĂă ĠĠGŬŋ : ỏ ẦĂĂĩă ŭŵĩsĵă ĠĠGŬĩă

المبحث الثاني:

رأي المؤيدين لزيارة الأماكن الماثورة المتواترة في مكة المكرمة وأدلتهم :

:góŷŲĩă ĠŌzGAĩă đũẦnũĵă góĂĂă đũĂĂĐzŲă ỏĂTŌĂĩă Ġĩăŭ ĠŁĵ ẦĐzŋ ỏ Ầ3ŬŷĂ Ầt̃Êz
 ẦŸŭ ĠTz ỏĂŌÊŌŲ J ŭ ớĂă Bă ŭĂĂă ỏĂĐzŲă ầŌŁ Ž Ɔŋ ớăĂ3 J ŭ ƆGŌĂ Ầrŷ
 ỏĂĐzŲs ŭĂTÊz gŸŌĩă ă ĠĠHŭđềĩă sŭ ŭ(ĠŭĂGt̃Ăă) đũẦnũĵă ŌŷŲđ ĠTĂĐòzks ỏĂŌTŌĂĩă
 ŭĂTŌŸnũs gĂÊŌHĩă ỏĂĂ ò 3ŋ ŵzĂAQk ỏĂt̃3ũz ẦĂÊŌĩă ŵŷ3 ƆŲă ŵŷ3 (ỏĂ3Ăĩă ĠăĐZŭ

.ÊĂÊĩă ớĂŌđ . ĐC

ŵŶ3 JzTzĀΣās Ū LŶHāā āŌŵL k ūāŵēŪ lLs ŪĀĒgzQāā BĀĤŋ āzeÀΣ J Ū ĀĤĀŪ lŵNŭz
 .ĈĒQ ĠGaĀĪ BŪ dŋ ĈĀĀŌ

ĀĒgzQāā ŴĀ3 dŋ PĀ3 RĒ ŌĀĤ ūzēĀāā ĈĒz ŵŶŵ BŌĀā J Āŭtĵ Ž gYŌāā
 :Ĉĭ ĠŌĀĤ ŪĈĀĒs ! gāĀĠāā KŋāĀĤ

ŪZĪĀŪ Zŵs zTz ŪĈĒz ōĀŭŪŪ r (ĠŪŌĀĠā dŪĀŋjā) ĠtŶŭŵ ōĀŶŌĀā ōĀtĤŌēā
 qĀĒĒ Āŋs ŪĀĤĒz Ōg dŋs ŪĀŶzĀŵŪ ĀĒĒŵ ŌrĀĀŌk dŪĀŋjĀz ŪĠŌŪĀĀtĵ ōzŌĀ ĀtŪ
 :ŵĀĤĤ Ĉĭze Ž ĈĀŭā J ŪĀŌāā ĈĒŶ3 Ō ħ Āŋ ĠtŶŭŵā ĈŌT ōĀĒQĒĀ ŪĀĤĒŶ3

﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى
 الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾. zŶŪ ĠŋYĤāā ĀŪŌĀ DD
 :J Ū (Dd'd-d'eĈ) ŪĒĀĒjā ĠĒŪ3 dĭ ĒΣāĒĒ3 ĀtT

Ōāā Ž āzŶĀŪ dŪŌāā ŌŵēĀāā 3āĀŌĀĪāā gzGĀāā :ĀZāĒĒĠŪ :k QŶDZ dŋ ĠŪŶĀ¼
 gĀĒĀtĵ ō ōjāā ŪĈĀĒtĵā ōĀDzĪjā dŋ lĤĀāā :ŴĀŋjāā ŪĈĀāāzĪā ŪĈĒgāzŶ Žs ĀŪŌāā
 DD'. ĀĤ yĀĪĀā ! ā Ōñ hŭāā
 :āŌL dŋ Ō ŶĀQĒĀ

āŌL Ž ZĪĀΣ r s ŪŌŌĀĠŋ J Āŭŵŋ zL ūzēĀāā ĈĒz Ōg J Āŭŋ ŌŪ ŶŪ
 .ŌĒĀ3 BĀ3 d3 ŶRz ŪŌĀDZ lŶĒŋ

﴿الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ﴾ :FŵŪĀŌāā BŌĀŌjā ĀĤŪ dĭ ĀtT ! āĒĒ3 zŶŪ ĠŵŋYĤāā ōzŌĀ
 ŪĀĒĒjā dŵŋ Ĉĭzg d3ā dŋ :ŌĒs ŪŌĀŶNjā BŌĀDzŋs ŪŌĀŵŶĪā :ŌĒ¼ ﴿حَوْلَهُ﴾
 ōĀŶŌāā ōĀtŶĤāā ōrŭL ŌtĤŌēā Ž dŵz Ū . DD'. -ŵēĀŌŋ ŌĤDZ ĈŌĪs Ū k ΣĀŌāā

مِيقَاتُ
الْحَجَّجِ

.Ĉ: ōāĀēqĭ gŵzē . DD

.ĈĈ: Ē ŪĀĀĤāā ā ĀŌŭā KĒĀk Ž ĀēDzĪā ōĀĤĵ . DD'

(ŶĈĒdd yĀ3 ŪŶĀĤŋ qāĀŌā ōĀĒĠŵ ōāā :gŶKĭ) ŪĠĤĀŶŋ ĠŋĠŌŵ Ū ĈĈĈ: Ē Ū ŪĀŌŵ yĀŭg3 3ŋāzā . DD

.Ōíæ Ž ĠāĀd r s Ū(ĠŪŌĀĠtā) ĠtŪ
 sĀĀDzQŌĒġ ĀTEz ōĀ3Ēā J zŪĀ āŌT ĠDzEQ ŪĠŪŌĀĠ ĀNzŪ ŌĒYĤĤ 8 Ā3 ŪŌĒġs
 ĀĒĒŪ Ōŕ ĀĀQĥ dŪĀġj ā ūā KĒĀQā Ž ĠtŪ dġ 8 āĀQ3ā āŌĒs ŪŌDzĀ3 ! ā J āŪā
 ŌĒ3Ā2Ū dī ĀtT ! āĒG3 zā ūĀġqā āĀzŪ ŵĀĤtā āŌŌT ŪĀTEz Ōġ Āġs ŪĀĤ Ōġ dġ
 :J āzĀĤī sĀĀ ĠĤĤĤŌ Ž BŌĀĀĠā
 ō Ā3 s «FĀā ĀTEz ŵŪŌ ħŵā 3ŕ āzġs ŪĠĀĒtā āĀŪ ŵŪ3 ħŵā ĀDZĀĒtā¼
 ŌĒ3Ā2Ū ōāĒĀāzŪ dĀĒā āĀ3 ĠġYĤā dŪĀġj ā ŌŌ Ōñ ŌŌŪs ŪŪĀĀġŪ ġĀ ĨĤī
 :J āzĀĤī (ŌĒĒĒd' ġ) ŪŌ ĨġĒā ŪĀĀŌā KŪŪ dī
 Ž ĠŪġ ŵŪŪ ĠĀĒtā dġ ĀĒāā zĒs «FĀā ! ā ōzŵĒŌ ĀTEz ŵŪŌ ħŵā dŪĀġj ā ĀŪā¼
 Dd.-ĠQDzġs ĠkĀt3

ūĀġqā 3ĒĀŌ ŵŪ3 ĠġĀŌī Ž ŪYŌŌĒĤā ĀDzġ dī ŪŪ3 dī ĀĤŪ ĠġYĤā ĒĒ3
 Ž ĠĀĒŌĤs ŪdŪĀġj ā ŌŪŪ ŌŪŪ J ĀŪ Āt3 dī ū Ōīā ŌŌTz:ĠŪzŪ BŌĀĀĠā
 J sŌĀĠQĀ ĀĀĒ Ž ā Āā ŵŪŌ ĠŪ ĠĒŪ d3 ĠĠĀġ Ōīā ō ŌĀĤ r s ŪŌzTĤ ħĠĠqā
 ĠŌ Ġŕ Ā3 dġ :ŌĀŌ¼ «FĀā ĠĒz ŵŪŌ Āġ :āzĀŌz Ōīā d3 ōŪŌĒz Ū J ĀŪġ ŵŪŪ
 ĤĀĒĠqŪ ŌĀŪ āzĤĠ ĤNj Ū ā ĀŌŪŪ ŌĒŪ ŌŪĒ ĀyŪz Ū ĤĒŪz ūŪs ŪŌŌĒŪz ġYŌŌā
 Ōīā ŌŪt ĤŌŌĀ ĠĀŪ ĠŪ ŵŪ3 ōztT Āt3 dġ Ōīā j j Ū -sĤĒz È āĀŪ ĀĒsŌŌz
 .sĠDzġs ĠĀTEz Āġj ā ĠŌŌŌġ 8 ĀĤĤ dġ ŵŪ3 Ōīā ŌŪĤĤ J Ū ŪĤĤ sŪ ŪġYŌ ŌKā

«FĀā ĠāŪĒs J ĠQ3 ŪĀġ ġĀŌĤ Āġs ŪĀt3 dī dġ J zġŪġ dĀġj ā YŪs
 ŌŪŪ Ž ĠDzġ zTz ŪŌīā ŵŪŪ «FĀā ĠĀDzŪs ŪŵŪŪŪ ŪŌĀŪŪ ĠŪĒ Ž ŪŪŪŪ J Ū
 DĒ... kΣĀŌā ŌĀŪā

.dŪzŵā : ō ĀĀā ĠĀŌzŪ ĀĀĤ ĒŌŌ Ūŵs j ĠĤŪŪ ŪĠDd : tĀāzĒ ĠDzġ . Dd
 .DĒ :Ġ BŌĀĀĠ ŌĒ3Ā2Ū dī ĀtT ! āĒG3 YŪ ūĀġqā ĠĤĤŌ dzĀĤ : ŪBŌĀĠ ĠŪz . DĒ

d̥i ! āĒG3 ĒtT zāŭ tōzā q ĒHuṭā yĀnqā ĞŋYĤā ĒTŌĪQĒL āĀĒŌĒĒ È ĀĀz
 ĞDzĭ ĆĀQŪ Ž ĞĀĀĪ Īā ĞĀzĠā ĠĀĒā dŋ ØL dĒĒ ĠĀè w̄zqŭj ā ĠĀP YŪ
 ĆġĀĪ Ž BŏĀĠā ĠĒHŏ ÆŌQŪ dzĀŌĪ ĀTĒY3 Āŋs ĀTĀŋ ĠzĀĤŋ ĀTŸYŌs ā zĀĀā
 ƆĀKŪ¼ :ōzŌĀ ĒĒŌĤā Bāāzī FĀā KĤZ :ōzŌĀ ŪĀt3 d3 Ćāšŏ BŌā QŌĀĒHuYŏ
 .-ĠDzġ Ž ġĀt3 :ŌĒs ŪŌŏĠĠā Bāāzī āŌL Ž Ōŏ :ōĀŌz Yŏ dŋ ġŪ ĠŸYā
 ŌñūĀ ŪĒĠHŌā ĠŪŏĠĠā ĠĀā jās ĠĀŋ jās Ž ĀŌĀ āzŌŌtā ū ŵY3 ŌĒā ĆŌz
 ġYŌĀĀ ĀŋŪ ĆŪĀā ŌDZŪ dŧ -ŏŏĀĠĠā Bāāzī āŌL Ž Ōŏ¼ : Ćīzē dŋ Ōŏā
 ĪYŌā d3 ŵŊs «فَلَا تَظْلُمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ» :yĀSā ĀTī jās Ž ŵĀĤġ ŏĀĒ ĀtŪ ŪĆz
 d3 ŪŊ ŏŪ ŌĀĀ Āŋ jās ŪĀĤġ Ž jĀŪzī Āŵ ĀŪŪ Ōāā āŪ ĆY3 Žqā jzŭi ĀŌTz
 ŌĤz yĀYĀ ĀTz ĪŌYŌā ŌĀġ d3 ŵŊ ĀtVz ŪĆĀŌRā ĀŋŪ ŏŪ ŌĀĀ d3 ŪTĀā ŪĆĀŌr
 Dē. (... ĀTĒŏ ā ĒĀĀ sŭ ŪĠzĀŪā

DĤf 3Kŭġ ĠĀKŌDž 3Kŭġ Lj ūĪp ĠĀĠā ŽĪ ġŊs3 j3KāS ŌŊŋ
 (KĀĀā ĠHuYŪ ŌĀRz dŋ ā Ā) :j āz3 KŌ ĪŸŌĒ ĠĒHŏ Ž ŏĀDz ĒŌŌz
 ŪĀŭzāŭs zL ŏāĠ ġY3 jĀŪ ĠĀĠā ! ā ŏzŏŏ ū ġĀĀĀL YŪ d3¼ :BĀŌā QŌĀĒSā
 : ŏzŏŏ ŏĀŌz ūġĀĀŌā KĀĀĀŌz KĀĀā ŪĠHuYŪs ŪY3s jĀt3s ŪĀt3s
 Dē. -ĒĒTī sŭ ŪĒĀŏ sŭ ŪFŋ ĠŪ ŌY3 Āt3 ŪĀĒā
 ŏĀŌz ŪŌĀĀŌz ŏāĠ ŌGDZ ŵY3 jĀŪ ĠĀĠā ! ā ŏzŏŏ ū ġĀĀĀL YŪ¼ ŵŪ ĀŋŪ ĒĀĒs
 FĀā ĆY3s -ĒĒTī sŭ ŪĒĀŏ sŭ ŪFŋ ĠŪ ŌY3 Āt3 ŏāĠ dŭē¼ : ĠĀĠā ! ā ŏzŏŏ
 dċ. ĩ Ās YŪ dī ĒĤēs ŪKĀĀā ŪĠHuYŪs ŪY3s ŪjĀt3s ŪĀt3s ŪĀŭzāŭs

مِيقَاتُ
 الْحَجِّ

.ĆDĒ: Ć ū(y ĆĒēd' yĀ3 ŪŌzā ŏā :ġsKz) ū ĠŷĀŷā ĠĠŌā .Dē
 āāŭz ĒtT ā ĀŌŭā yĀĀŋ ŪĆēēc: d' ūŵis jās ĠĠŌā ŪĪŸŌĒ ĠĒHŏ ŪBŏzĀĒĒā ŪBKŌĪŌā ŽĀDzā dī ĪŸŌĒ KŌĒSāzā .Dē
 .(ĉd'ĒĆ) QĀSā Īŏŏ ū(y ĆĒĒĆ/ŏĉd'ĆŷĀ3 ūQĀSāŏā :ġĀĀŌā) ūŷĀĠĀŌz
 .Ćēēc: d' ŪŸĒĒ ĠĠŌā .dċ

الإجابة في هذه الأماكن قد تكون مرفوعة وفضل الله لا يحصى

I ØÊΣā Ū I dKη JĒLāĀž ū dī ! āĒG3 dΛĒā ZĒA3 ÇĒŌĀā ĞŋYĤā āŌT ō ĀĤΛ
 dūĀŋŪ Ž ĠāQqā gĒ3) ÇĀQŪ Ž (ØĒ ČčċĒ ġ) ŪĀΣā ŪĀāĀŪā ŪŪtā ŪŌŌqā
 :YāĒ (ĠĀ3 ōĀ3Ēā ĠĀDZŪ Ž ĒAQĒtā) tōĀñ sġAZ (ĠĀDZqā
 ÇŪ ĀĒĀTāſ ŪdŪĀŋj ā ÇŌĒ Ž ĠĀDZqā ĀŪā [BĀŌŌGā] dØÊΣā J Ū JY3ā¼
 .kĤāQā ĒĒē Ōā ŪŌĒDZ ŪĤĀĤ Çŷ Ū ZĒezk d3 ā Ū Ōāē ōzŌĀr
 dā ŌŸtāĒG3 ÇĒDZ d3 :ŌĀŪā j ā dzĀŵi Ž JY3 ŪY3 dī ĒtT NĒŌĪā ōĀſ
 ŌtĤā Ž ŪĀŪĒ Ōāē KĠ JŪž Ū FĀā wŪ Ōāē 3zŌ BĀŌGā dĒΣā J Ū :ŪY3
 ÇtT ŀĀñ Ž ÇĀŪā Çŷ ŪſRĪ ŪĤĀŌĤā ŌŸtāĒG3 NĒŌĪā ĒA3 KĠ ÇYĤis ŪÇŵ
 ĠŌYŪ ŀĀĀŪā Ēſ ŪĠ3zĀŋ ŌĀĀġ Ž ōzŪŌŋ ĀTRĤā JŪž ĒĒāzŵi Çis ŪōzTĪtā
 ŪJſĀā WĀDZ ÇĒY3 ŪĀÇĀŌĪŋ dŋ ĀĒĀŪā dŋ ĀžŪŪ Ōāē Ž ÇĤĠſ Ū ġĒſj ā dŵ3
 ġāz3Ēā ĠĀDZŪ 3r zŋ ĠĀĀŌĪā dŪĀŋj ā ÇŌĒ J Ū ĀĒĀTāſ ŪBŌĒ ŪY3 Ytā ōĀſ
 ĒĒſ ŪJY3 ÇĤĤĠē ! āſ ŪĀTŋzt3 wY3 ĀTYŲ dŪſ ŪĠŌzŌĀtā ĠĀāj ā Ž ĠĀĒtā
 dċ. -... wŌ3r ! ā ŌRz ŪĠĤĀĀĪā ÇĒY3 wĪŋſ Ū RĒ ĤĠā ē ĀŌĀā

عمل السلف الصالح من الصحابة

dī ĒĀñ J Ū ĠŌŋŪ dī ŌĒĀZŪ dŵ3 j ĀDZ dā wŪ ÇĒĀŌĒā ŪſŌā j ā ĀŪā
 yĀŋŪ FĀā ! ā ōzēō wYŌŋ JſĀĤŌĀ ŌĀŌŲj ā dŋ sŋĀŌŵi Ū WŪŌ ÇŪ ÇĀñ ŀ ĀĤŋ
 .ĀTĀŋ sĠĀē [ZĒĪā ĒDzĒŋ ġŌĀŋ] ġŌĀTā
 FĀā wYŌŋ 3r zŋ Ūſ ŪġŌĀŌtā BĀĒ kī hŪā ŌĀDzġj ā¼ :BĒDZ ōĀŵ
 dċ. -ŌĀĒ JzYŌĀ JYĤā ŌĒŪ ā ĀĀā WĀŲ ōĀŲB

dċ : ŌĀē j ā dzĀŵi . dċ

ÇĒd' : Ç ŪŌĤā dŋ ĀTz ōĀDZ Āŋſ ĠŪŋ ŌĀŋŪ . dċ

مِيقَاتُ
الْحَجِّ

3r̄zṇ zL góĀĀtā BĀL k̄i huā ōĀDzǧj ā¼ : ĩ Ū ÆŵŪŌz ƳTŪĀĀā CĀĤā dṇ ōĀŵDZ
 dḏ. -Ġṇz ĨE8ā ĀDzĒṇ zLs ōĀĀL j zYŌΛ ĩYĤā ŌĒŪ ōĀMB FĀā wYŌṇ

عمل السلف الصالح من التابعين

BĀŌGā BĤtĀā Ġŵi dḏi Āt3 Ālāzā Ū ĠṇYĤā góZŵAtj ĠĀĀtj Póúṇ ÆŵŪāe
 :Ŧizē (ŵŁččč - ČĒĎ)

:ĀYĠā ŌĒŪ dṇ ĩYĤā ŌĒŪ dṇ Āǧā Kđ B ōĀes Ū jĀĒd zā ōĀe¼
 ĠŌĀŪtj ĠizŌĀtj góĀDzĀā Ƴ Ġṇ ĀTĒǧāzq̄s ĠĀĀtj ĀDZĀĒṇ dṇ ĀDzŵĒṇ ŌŪ ĩ Ū
 ōzèŵ ĀDzĒṇ wĀā k ḡ ĀĀĤāĀĒG3 dḏi Āt3 ĩ Ū : Ōāes Ū FĀā Ŧiz wYŌ ĀŌz
 Ž ōzèŵ ĀTĒz wYŌ huā ĀDZĀĒtj d3 ō j sĀāzq̄ṇ ŌĀṇzΛ ā Āāā ō ōŵŵē
 dḏ. -... ĠŌĀŪtj ĠizŌĀtj góĀDzĀā ĀĀĀā

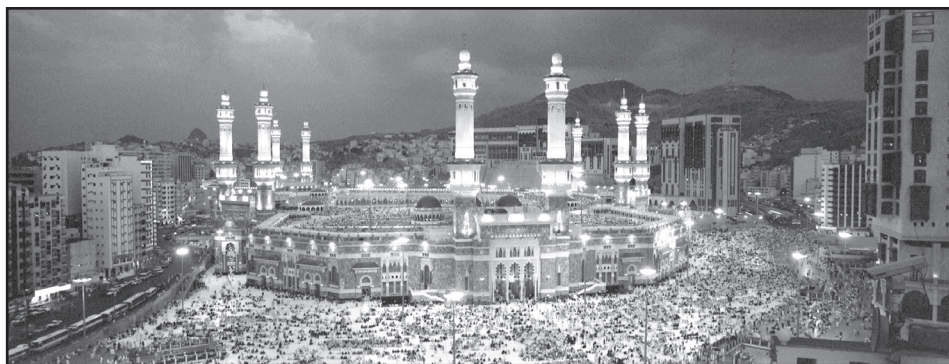
ƳŪŪs ŪĀDZĀĒtj ŌŌL Ž sĀāT wĀā dṇ ōsŪ ŦŪ sRĪŪ ōĀĀŌtj ĀŵĀĤs¼
 ōĀṇj ā ĀtQèā Āes Ū (BĀĤĤā ōĀGā) ĀDZĀĒtYi BŌĀĤtj āĀŪŪā ōŌL wY3 j zṇōúṭā
 pĀĀĀŌs góĀt3 ĠĀŌj ā ĀDZĀĒtj ŌŌĪ j ztQΛ k tYĒtj Ġṇā3 dṇ ĩŁKds j ĀE3jās
 dḏ. -ĠĤēzĤs stĒĤĤs

ǧĀTš ōzèŵ wŪŪ ĀTQĒŦ KĤŵ huā góZŵŪtj dŪĀṇj ā 3ṇ ŌṇĀĤŪā ōŌL
 sĒāes j Ū ĀtĀǧ ĀĀĤāĀĒG3 dḏi Āt3 ĀiĀā ĠĀYĪ ĀL wY3 BĀDzTā ōs j ā j ĀŌā Ž
 ōĀā3 Ġŵ ĀtTṇ : ƳāĀ ŦĒŪ ĀQŪ Āṇ Āā3 ŌYtĀĒG3 dḏi ĀĒizYi góZAtj ĠĀĀtj wŵY3
 .pĀDzĒṇ ŦĒY3 dḏiĀz FĀā ĀTĒz wYŌ huā 3r̄āzṇ dṇ
 .dĀŌĀĤtj Ġtj ā dṇ ō āQ3ā Ġṇ dŪMB s

.čdḏ: d' Ū ŦĀĀĒs ĀĀā CĀē Ž Ġṇ ōĀGŪŪ . dḏ
 yĀ3 ŪĒpŪ āzTĒ ĀĒĒg ĀĒŵĒē : góZAtj ĠĀĀtj Ū ḡzŵŵi ĀtT ĩETz ƳĒŌŌ Ūwīs j ā ĠĤŪ Ū Ed' : Č ŪgóZAtj ĠĀĀtj NĀŌĤ . dḏ
 .(ŷČĒĒc/ŵŁ ČdČČ
 /ŵŁČdČĒ yĀ3 ŪĀŦĀā 3āŪṇ : góZAtj ĠĀĀtj Ū Ġṇā3ā ĠĤŪ Ū ČD : góZAtj ĠĀĀtj Ž ĠĀŌj ā ĀDZĀĒtj ā ĀŵŪ ĀtT Ū ƳāĒG3 . dḏ
 .(ŷ ČĒĒĒ

مِيقَاتُ
الْحَجَّ

d3 (0L dd'D - DĒē) óĀDzĀā ázT dĀ ÁtT ! āĒG3 zĀ ŠzĀΣā óz0Ā
 :gózAtġā ĞĀĀtġā gózqūtġā ĒDZĀĒtġā
 dd.-ĀĀĀĤāĒG3 dĀ Āt3 0ĀĀī 0ĀqŪ ĀTYŪ 0ĀqĒā CŌTz¼
 ŽĀDzQgā Ž áósĀŋ ŵ0Y3 gózqūtġā ĞĀZGĀā dŪĀŋj ā g0Ā0ĀĀi jSĀĒÚtġā ā Ā0DZŪ
 :gĀDZzŋ ĞdĀĒ0 Ž ĆřĀ3 jQĀ Āŋ ĀT kĤĀtġā
 Ōīāēš Ū0āĀg 0Ād g0ĀĀā ĆQĀĤHŪ0 0ĀĠŪ RĤĤš ﷺ ! ā óz0ē0 ázĤ0 KĠ0 Áē
 ŪĆŌqzĤs ĆĤŪ g0Āīqā yĀŌĤ ĀtŪ ŪjŵĒŋ ĠĤHŪ0 :ĠzGĀā ĠĀŌĒā dĀsāšā Ž ĀzQŋ
 :ĆŌĤĀŋ ĆĀĒĒā (d'čč) jē0 ĒpŪ yĀŋqā ĒĀĒŋs Ū (DđĒđ) BŌŋĀQĀs
 0zŌT zĤs ĀŌŌā dŋ jĀtž3 8ĀīŪ :0Āē dĤĀāĒG3 dĀ ĠtŶē YŪ d3 ...¼
 Ž ŪĆŋĒŌī ĆYŪĀZ ŌGzā ĀQĒā áŪ 0āĀg yzĀ ﷺ ! ā 0zē0 ĒTī dŋ ! Āī ĒĒŪ :0ĀŌz
 Ć0 ĒĒŪĀZ YĆĤŋ ĀŪŪs ŪĒĒTī sŪ ŪĒĀĒ0 sŪ ŪFŋ ĒŪ ŌĒY3 ĒĒ Ū0āĀg dŪ0ēī :0Āē
 dĒ.ŌĀĒΣā -... 0ĀDZŌ

gózAtġā ĞĀĀtġā 0āā :gózAtġā ĞĀĀtġā) BĀŪ0ī ŪY3 ÁtT Ćī ŵĀQzīs ĆŶĀē Ūŵīs jī ĠĤGŌā Ū ČēČ: ŪĠĀĒtġā 0ĀĠŪ Ž ĠĀĒtġā g0Āā .dd
 .(á.ğ Ū žĀzQāš ĀĒĀŷ
 . 0 ĀĀĀā ŪĠĀĒtġā ĠĤGŌā Ū dĒē :Č ŪŌGāg dĀ ĒpŪ yĀŋqā ĒĀĒŋ ŪĠĒtġā Ġzžēzġā .dĒ

مِيقَاتُ
 الْحَجِّ

:lşĀĀōā ōzŌΛ āŌŁ Źş ŪĜŁŸñ ĞĖŁòŪ ĞüÊŋ ƮŁş

[illegible]

Āā₃Äì Ž ĠDzøW È Èì ÒÄQā
 ĀÆGp ÒÄQē pÄTğ U₃Éø! døn
 LTVÜ Ġtējā jN d₃ āĀğ Āē
 wkü U₃ dūL j ũ rŭ ÄTΣā Āŋ
 ĠøøzĠŌĤē sḡéúøøŋ ŌĤøz yē sŭ

Ū ā ĀGHQèr ā wŷz ĠAøè sŭ Ū ā ĀQŪ dn Ġ Ò ǣDZz Ĵ Ū BósĀRiā dn È Ēi Ġŭ
 gYŌiā ĠEYz ĠiĀHŷŪs ĠiāzēŪ dn áĀĀQĒĒ ĀtŪ ā sĒĒtā : Ĵ Ū tXŌz óĀŌŋ zĒ Ār Ġŭ Ōiā
 ... ĠQŋŪ dn ĠŌĠtā zŷā ĠŷHŷ ĒĒHQĒĒ zĒs ōŪĠiā ōĀQĒ Ĵ ĀŪ ŌiŌŷz ŪŷYĒiā s
 Ž : Ġiŷē (āĀGHā Kŋ WĒĒ Ž āĀHtā āā) ĠiĀQŪ Ž ĴŌiā dn ĠĀŪāĒ āŌĒ ĒĒĒi
 ōzèŌ Ġē Āŋ : KĀē ŪĠĠĒ dn ŷgĀ dn Ū ā ĀTŷi dn dn dn Ū ŌiĀ dn ŷŷzŷā
 Ū ŌiĀ Ġā tĒĒi ﷺ ! ā ōzèŌ Ĵ ĀŪ Ĵ ŷ ŪĀTHGøē j Ƿŷ Ūē ŷHŪiā ĠHGøē ﷺ ! ā
 dē ... ĠEYz ō ĀĀz ā ĀĀiā Ġā ŌtĒĒ Ĵ ŷ ĠĒĠŋ Ġā ŌtĒĒ Ĵ ŷ Ēz zĒs

الحديث المتصل لا يعارض بالحديث المنقطع

ŌŌŌtǎ Q̄ΛÉΣā̄ ȳsĀŌΛr̄ t̄zŪŌj̄ āzr̄ Āā̄ gĀDzì ā ĀŪl̄ā d̄i Āt₃ 3Ūē Q̄ΛÉḡ
 :ϣEz̄ ōĀDZ̄ BŌā̄ BŏĀĀGā̄ ĠEHò Ž̄
 .(ĠĤĖGā̄ d̄ŋ ĠĖĀĀĴā̄ ĠĀĖā̄ Ž̄ ĴTĖ₃ ĶEt₃ ĀNŪ)

مِيقَاتُ
الْحَجِّ

[illegible]

Kt3 Āē gĀDz Īā 1 ū ĀĒĒtā dī ĀĒĒĒĒ Āt3 dīā d3 ĀĒDZ ĠĒHUò āĀĒēūā ōĀtYĒā
 .ĀĒĒ ĀĒĒĒB š ĠĒĠā dī ĠĒĠā ĠĒĒā Ž ĀĒĒ3
 ĀĒDZ Āt3 dīā ōĀē) :ōĀē 3zĀ d3 ĠĀĀZDZ ĀĠĒĠ ŪĒ3Ā2Ū dī wēzŋ ĀĠĒĠ
 dĒ.(ĠĠō KĠĀ ū ĀTQO ĀĀĀĀ huā gĀDz Īā wY3 J ĀĠā ĀĀ 3ĠQDZā Āt3 ŪĠōtā yĀĒā dī
 ōĀĠŋ ū ĀĀĒĒĒ ŪĠōtā yĀĒā dī ĀĀDZĀĀ ĀtYz :ĠĒŪ d3 ĀĒĒtā dī ĀĒĒĒ ōĀē
 Ēc.ĀĒĒ3

:z ēā ōāūĒā dzĀŪĀ Ž

-YĀYĒŪŪ ĀŋŪ š ū Āt3 gĀDz Īā 3Ūē ŪĒ¼

:Yāē āāzā ūŪĀ

Ž āZr ūĀtŪĒĒĒ ĀTQHŪ Ž ĀūĀ Kd dī dŪĒj ā ĀTQīāĒĒ ĠtYŪ ŪĒ¼
 ĀTĒTĒĒĒ ūĀĀŪtā Āūtā d3 āzYĀĒ ĀtYŪ Ġūz ūWZTāš ŪŪTā ūŪš BĀĒā k ā Ūāē
 3Āā huā gĀDz Īā 3Ūē Āt3 1 ū WĀĒ r ū ŪŪĀĪā wŪ ūRĀĀ ĠYŪ āŪĒ :āzāē ū3ĀĪā
 !ŪĀĪā gĀĀt stĒĠ ﷺ! ā ōzēō ĀĒ wY3 ĀTQO ā ĀĀā
 :ĀĒŪŪĠ gĀĒĒ 3zDZ ū ū ŪŪ r 3ŪŪā ĀŋŪ dī ĀtĒĒ ĀĒĒĒ 1 ū ū3Āz
 ūĀTāĀĀ wY3 ōĀĒ ĀNūz ū ĠŪĒĒŪŪ BŪĀĀĠā ĠĀšŪ ZāĒ āŪĒ 1 ū :الأول

YgĀDz Īā 3Ūē wĀĒĒ Āt3 ō sĀŪĠ ĠĀĀĒ ĀtŪ ō ā ĀĀā JzE3 d3 ĀĒŪĠĠēāš
 gĀDz Īā ŪĒ 1 ū :ĀDz dīā ĠāšŪ BŪā wĀĒtā ĀĀDZ ōzē dī ĀāŪŪ 1 ū :والثاني
 ū āzYŪtā ĀĒĒ r sRŪ āŪTz gĀDzTā dī Ēē Ġāē BŪ ŪĀt3 ĀŪŪ wŪ ĠĒĒ KĠĀŪ
 .gĀDzTā dī čĎ Ġāē KĠĀŪ Āt3 ĠYĠŪ ūz

والثالث: 1 ū ĀĒĒā ĠĀšĀĒā ŪĒ ūā dī

.d' - D : Č BŪĀĠā . dĒ
 .DĒĒ : Č ĠĒĒ ōĀŪtā . Ēc

J ĀŮ :ōĀē 3zĀp dō3 JZ3 dī ! āĒG3 ĀqĀēg ŪōĀŮ3 dōī ā ĀLzīāĒG3 ĀōpĒnŮ
 Ōōāē ŋŸGz ĀLĒĀ3 JzŸŌĒz Ů JzĀrĀōā gĀDzōī ĀT ōĀŌĀ huā gĀDzōī ōā JzĀkŮĀ ā ĀĀōā
 .ĶĤŮŌz ĀĤ ĀpŮs ŪĀZĒz ĴĒÉ3sŭz ā ĀŮĴ ā dī Āt3

: Č ĀĒŁŲŲā ĀĒŁŲŲ ŲĀĒŲē dīf ġ ĀŲŲŲā ŲBŲĀĀĒŲ K8Ųā NŲĀŲā ĀŲŲ
dzāĀŲĪā KĀĀ āŲŲ ŲĲĀŲŲ dīf NŲĀŲā ŲŲĀDZĀā ĀŲŲ ĢŲ3s ĀŲĀŲŲā ŲČČ
ŲĒŲ Ų ŲŲŲŲā Ų ŲŲŲŲā... ĀŲŲ ā ĀŲŲ dīf ĀŲ3 Ų3Ų d3 ŲĀŲ ŲŲĒŲ Ų
(ĀŲ3 ŲŲĀŲ sĤŲŲ ŲŲ ŲŲŲŲŲ ŲĀĒΣā āŲŲ ŲŲ): ġ ĀĀŲŲ ĀĤā ā ĀĢā

ƧǼşǾĀñāş Ū ƧƧGŪñ Kđ ŪĀΣā BƧŶĹĖñā ! ā ƧŶĖ ÑĖ Ī Ŷō ūūƧƧā dzĀ Ì ĀŦqā ş
:ƧŷŶŶ Ñ Ñ ĀĀŦŦā Ğ8ĖŦō Ŧō ŶĀƧ ĀĀ ĶŦĖĖ 3ŪŦŦā ĞĀşǾ Ƨ Ū ŵŶ3 ĀŦñ 3ŦĞŪ Ć : Ć
hŵā ĶqĀŪ Ŧō ĀŦĀĖĤā ƧāƧŵĖ Āñā ğĀDƧŵ Ī Ū ƧŭĶg ğĀDƧŵ Īñā Ƨ Ū ĶñĖƧ (ĀŦ ōĀŦş)
.ĀŦŦŪŦō ĀñŪ āŦŦ ƧƧĀŦĀĀ ĀŦĖŪ ĀĖĖĀĶ

مِيقَاتُ
الْحَجِّ

.ĠizĠŌŋ Kđ ĀNzŪs ŪĠāšĀā ĊŌŁ R̄ ĀĀŌŋ ŪŌĀŌā ĴŶĤ ĀŌŁ đŋ
 ŪŌŁēĀĀtġ ĴĒĀĤz ŪŌĀĒΣā ŌĒŪ ĒĀz ŌĠŌr Ĵ Ū ŵŷŪ Āŋ ĵ ā āŌŁ Ĵ Ū Ĵŷzāš
 Ž 3zĀŋ đz BšŌ BŌā Āŋ ĵ āš ŪĠDzŴ ĶŌĒĒŌ ĊŌŁ ŌŪ ĠzĀĤŌā ōĀŌŪš ġ ĀĤŪŌĀtāš
 ĴŶŪ BŌĀĠā gāšŌs ŪĀŌtđ đz đz BŌĀĠā Ž đŵz ŴšĀĀŋ 8Yŋ ġ ĀŌŌĠā
 .-... ġ ĀŌŋ ġ ĀĠŪ

.ĊĀŦŋ ĠŦDZšš đŋ ĒŌĒē ħ ŪĀā ā ĀĤŌŪ đŋ ŌŪŋ Ĵ ŷĒŌĶĀŵ ĀŦš ...
 :ĠĒĀŌā ĒŌŪā ĀŦĤ ĊĀŦr ā āŌŁ ōŋ ĒŌĒē ĠzĀĤ ĒĀĤ
 ĀĀŪā ĒtĴ ŪŌĒtā BzŶĒĒŪā .Ċ

.Ċđđ' : đ' BŌĀĠā ĠĤŌš BŌāĒā 3ŋŋ Ĵ āĤŋ Ž BŌāzŌtā f Ūā
 . ōĴĊđĊē ŷĀz ŪĠĤŶēqā ŌĒŶ Ĵ ā ĠĒēūŋ : Ĵ ĀŌĒŪā
 .ĤŪtā ĀĒŪ ĒtĴ ŪBĀĀŪā .Ċ

.ĴĤŶā đŶŦŋ Ĵ ĀĒš ! ā ōzēŌ ōĀŪā ĠzĀĤŌā ŌĒĤ
 .ŷĊĒĒđ' / ōĴĊĒĒđŷĀz ŪĠĒtĤtā ĠzĀĠŪā ōā ūġĀĒŌā ŪĠĒĀĴā ĠĤŪā
 .dzĀŌāĒĒĒĒ đz ĀĀĤāĒĒĒĒ ĒĒĒ f zŷ ŪŪŌĀŌā .đ

.ĀĤ ŌŌŌā āāzDš ŪĀŶŶz ĠŦzĀĤtā ā zDš ŪġŌzĀtā ĠĀĒtĀ ĠzĀĠā ōĀŌā
 . ōĴ ĊđĊē ŷĀz Ūzŷtā đŋ ĒŶŪĤ : ġŌzĀtā ĠĀĒtā
 .ĠzĒŋ ŪĠĒŌāqā .đ

ōYĠā ŷŶŪ Kē Ž ġĀĀz ġŌĀĒ FLŌā šzĀšā ġĀĒĒ đŋ ŌŌŌāš ĠŪŌā
 .ŵŷĵ ā ĠĤŪā

الفصل السادس

ĠŋÄũtǎ Ġũŋ Ž ġÄkǎzŏtǎ ġóƶŏũtǎ dũÄŋQŏ ÄðÄĤtǎ Žeǎzŏǎ

óYñ Ġŋjǎ ŽYðè ÄTtTĤŋ ŵYƶ Šƶǎġ ĠŋÄũtǎ Ġũŋ Ž ĠEŋYðèqǎ óÄŏŏǎ
 QÄΣǎ ŵŏŰ ſAEŌÄ ÄTŋŋ ƳQĖÊŏ ĶŏÄŰÄŋ ſðƶŌñ ŰĠEŕÄtǎ ĠÄÄDzL ſŏÄŏ ÄÎƶ ĠĤŏjǎ
 .ſtEYè ÄTtTĤŋ ÄAEŏŰ Öðƶƶ ŰŏÄŏÄñ ſƶŏÄĶ ƳYĤDZ BŌŏǎ
 Ž ÄÄÄHŏŏÄſ BÄDzTǎ ÄŌÎƶ ÈŋÄŏŏ ĵÄŌŏä dŋ óſjǎ QŶYŷŏä ĠÄÄÄ Ž dUſ
 jTŏſYŏ ĠĤÄQŋ ŰĠÄÄŌÄŌÄŌÄ ĠÄŶGÄŏä ġÄDzTǎ dŋ Žŏjǎſ ĠÄÄTĤŏjǎ ÄĤÄ kŏYŷŏä yÄŌŏHŏä
 Ž ġÄŏÄÄtǎ ĠEƶŏÄŏä dũÄŋjǎ ô Äƶ LŌÄ ĠEũtǎ ĠEƶŏÄŏä ĠEðÄſYŏ ŰƶŏÄŏä ŰtVĤŏä
 :jÄŏ QŏHŏŋ Ž ÄŕÄſǎ Ķeƶǎ Ž ĠEÄÄŏäſ ŰQŏHŏŋ

مِيقَاتُ
الْحَجِّ

المبحث الأول:

المنذر من الأماكن المأثورة المتواترة في مكة المكرمة في الوقت الحاضر:

ĆŃĀũtǎ ĆũŃ Ž góžřũtǎ dũĀŃjǎ ō Āž WĀĕ Ū křũtǎ k nòũtǎ Ř Ĥǎ ĽŃŃĚǎ
 :ōĀžřũ Ū ĽŃŃĚǎ Ž ĀŤŃ ŤŃĀĜǎš ŪĀŃĒĀtǎ ĵ ĀĒĜǎ
 .(ŷ Čd'čē -ČĎĚĎ / ŃĽ ēĎč-ĒĎĒ) ŤĒĀĀǎ dũĀĒǎ ŤŃĶ
 ŃĽ Ēēđ ĝ) ŤŃĪĀŃǎ ĝKŃŤš dũ ĒĤŤ dũ !ǎ ōĀZ ĒŃŤŤ dũĀĒǎ ōĀŤP
 .(ŷČĎĒē/

(ȳĈĎēċ-ĈĎĈĈ/øĹĚĚċ-ĚĈĚ) Ȳũġā BāsĀTĀā dĀĀāĀĒŲē ĄĤT
 Ágāzā /BĀDzTā ĀŵĪ3 ÈŋĀĹā JĀŌā dŋ ōsĵā 3ŵāā ŵŲg dŋĀā ĄŵŲs
 3Ěŵ ĀTī dŋ pŵĀ ŪĀřĀΣā Ķezā Žs ŪŌŲĥ dŋ RĤĤ ĀŵĀĒz ŪBāŲġā dĀĀĤĤā
 ĠĀŲŪ ōĀĒgŪ ĠāāŪ ĶŲ ŲċċċĚ/øĹ ĈĎĎċ ŲĀ3 ŵŲg ŲċċċĚ/øĹĈĎċĚŲĀ3 ōsĵā
 āzēs ŪĈzēāĀā ŲgŵāĀŵā Ūā ĀĠā gŵĀgŵ ŪĠŲĠĀ ŪĠŲĀŵĪā Ųg :ŵĀ3ŲŪ ĠŲŲĀ
 .Ġŵāzā āzēs Ūŵ3Ąġā

ǪǪŁ ĶĶŪ Āņšp̄ ŪĈYĤt̄ā āzøē ĢņĀũt̄ā Ģũņ ōĀs w̄ũ ġĀĒņĒTā ĶŸðs w̄Ųğ
 yāĀn̄ ʒņĀDZ) ĢǧzŸōā ĒĒĒğ ʃĒĀġ w̄tĒt̄ā ĢāĀĀiā ĒDzĒņ ĶŸtĒ 1z ġKĢũiā ĢĤèzQā
 yĀΣā ĢĤøèzķ 1ĀŌi ŪĢtTņ ġǫzŸũņ dŪĀņŪ dņ ōĒĒğjā ǪǪŁ ċkzǧ Āņš Ū(køņĀΣā
 .ĀTĀņ ĢĒĀ8iā ĢĒĒĀiā Ž ōsĀDZ Ūğ w̄ũs ŪĢĒĀtĒ 1iā ġĀġĀĒiāš ŪZĀĀ 1iā

[illegible]

dn̩ ĀōĒAtā ō Āz lQl ŪGēutā ĞœΞōĀōā ĞœèóÉtYō UtYHōā jTAtā āOT ĞHāŌq.

.Q̄HUGtā āŌL Ž dūĀnjā ŌŌL
 (Z̄EŪYā 3ŋĀzā) ƆāĀQŪ Ž ĠgĀĒŋ ŪĭĀŌā gKTš dā ĄtT dĀĀā ōĀP Ō Ōn
 :ōĀŌz Ū[ŪĭĀŌā gKTš dā ĀŌ3] ŪJ Ɔā 8 ĀĤkB s Ɔēōā jā ĀĀŪā huā ĄDZĀĒtYō
 :~ąDZĀĒŋ ĠŌĒz J Ɔā 8 ĀĤk B s ŪƆēōā jā ĀĀŪā huā ĄDZĀĒtā ĀŋŪs¼
 .J Ɔā 8 ĀĤk ą ĄDzĒtā āŌLs ... ĀŋĀ3 dā ĄĤĭ ĩ k ĩ Ġŋ ŵY3ū ĄDzĒŋ :ōs jā
 1 Ū :Ɔēōā jā ōĀē Ū ... ŌĀĀL ūŋkā ٱٱٱٱ Fāā 1 Ū :ōĀŌ āĀDZū ĄDzĒŋ :ĠĀ3ā
 ŵY3 ZēzĀf s ŪK8Ōā āĀDZū ŵŵYō Ɔŋ J zŌĠĀ ĀyŪs ŪŌā J sĀŪĀĀ 1YĤā ŌŌLŪ
 .ŌŌŪ K8 sēĀg Ō ŪsŌŌŌ sĤĀŪ ƆYŌŋ 3r zŋ
 .gĀDz Īā ĄDzĒŋ Ɔō ōĀŌ ŪĠŋ ŵY3ū ĄDzĒŋ :Q̄Ā3ā
 .žĀΣā ĀtTĀŋ ŌnĀĀ k QYā k QĀĀā k ĩ Ġŋ zY3 Ž Ŵzū BŌ: ĄDzĒŋ :3āĀā
 .ƆŌTz Ō: ŪJ Ɔā ƆY3 ZēzĀf sĀĒŌ ƆYŪ k ĤĤ ŪŌĀĒā ĄDzĒŋ :ĒŋĀĀ
 ĄDzĒŋ Ē Ēs ŪĤĀĀŪ ĄDzĒŋ Ɔō ōĀŌ Zēzā k z d3 ĠzĀĤā ĄDzĒŋ :ā āĀĒā
 .yĀŋqā Ɔz ŪYŌĀ BŌā ĠzĀ3
 J ĀŌā zĤ Ōāē ŪgKTš dā ĀŌ3 Ž BŪ J Ɔā 8 ĀĤkB gōzŪŌtā ĄDZĀĒtā ŌŌTz
 ĒĊ .-[BāYtā ĀĪ3 ā āĀĒā /BĀDzTā ĀĭĀĤā
 ŌYk dŋ R Ĥā ĀŌĀā ŪBāYtā ĀĪ3 ā āĀĒā /BĀDzTā ĀĭĀĤā J ĀŌā ĄĤs
 k ƆĀŌā Ž ĀTĀŋ Kžūā ōā ĀŋŌs ŪŌĠŋ jā dŋ pĀn ĤHĠŌūz ŪĠŋYēqā dūĀnjā
 Ū kĀYtā dĀĪĤā BāΣā dĀĀĪĤā / kĀDzTā ĀĪ3 ĒŋĀĀs ĀĪ3 3āĀā
 1ĀāĀ3 Ū ĤYōs dĀŌā žĀDzΣā āĀ3 Ū gĀžŪ ĀTŌŋĀŌŋ Ž z ŪĀ gĀĀ3 ā Ġŵēj
 yĀΣā Ġŵēz k āŌL ŵ3ĀŌēĀz ŪĠŋ Ātā J sĀŌā Ž pāzDzŋ dūĀB Āŋ Ū kĀYtā ŵŪ

.DĊē: ŪZĀĪĤā KĊā ŌĀĀs ĀYĤŪs Ġŋ ŌRz Ž Z̄EŪYā 3ŋĀzā . ĒĊ

J Āũñ āĀzŭ 8 Ēĭ dŭĀñj ās Ūj āĀtĤñā dñ Çizğ Ār KĴũñā Ğñāŭs Ū Z ĀĀŭ Īñā Ūũtā
 ŪĀtĤñā ĞDzğ dñ ĒŌŌñā lŭTĤñs Ūòs j ā 8 ĒTā zĒ BŌñā ŪyāĀŭΣā ĶĒĠā BĒŭŭŌñ
 ŪĠĤŭèzŌñā ŌŸĵ ā ĀŪŭ Ž ŌñĒĀ ĀTtTĤñ ĵ ŭz ŪdŭĀñj ā ŌŸĵ dñ KĴũñā Ōñāŭ ãŌTç
 :gŏzŕũtā ĠĤñŸèqā dŭĀñj ā ŌŸĵ dñ Ōñāŭ Āñ ōĀZŭ ō Āz lŭl Ž dñz

أولاً - ò f ñ - ĠzĀñ gĀĒĒñā

ĠŭèŭĒñ j zũŭ ĶŌŌñ ōāśāŭ ĠŕŸŕ dñ ĠĀĀñ ōŭĀĠtā 3ŭèztā ãŌŭĒ Ž j Āŭ
 Ūũtā yĀΣā ġ ĀġĀŭè ĠĤŭèzĵ ĠĀŌñ Ū ōŭĀĠtā ò f tā Ōñā yĀĒ Ūj ŪĀŌñā ŠŭĒĤñŭŭ
 ĠñĒŌñ Ž ōĀDz ŪyĈĒēĒ/ŭŭĒĈdĈcŷĀz Ōñāç ŪĈñ ĠĒĒĀŭ Īñā ĠTz ā Ž Z ĀĀŭ Īñā
 :(ŭĀt3ŭ) d3 gŏāĀŌñā ĠĒŌŕŕŕŕŕŕ ĠèŭŭĒñā

ĠŪĤñtā ġ ĀġĀĒtā ĀñzŪŭ Ī Ā Īñā tşĀĪtā dñ ŵñs j ā ĠŸġĀtā āāĒ3ŭ ōĀĀŭŭ¼
 gŸŌñā ōāā j ŵĤĒtā āĀ Ī ĠŌŪĀtā ĠĀĤŕŭ Ġĕŭ Ī ĪŌñā ĠŌŪĀñ Z ĀĀŭ Īñā Ūũtā yĀĤñŭ
 āāşŭ yĀñŭ ĠŪĀΣā ĶĒĒĵ Ū ġ ĀñĒ Īñā ā ĀĀŭ tşĀĪñ ĠĀŌñ Ū ĵŌŭtā dñ āĒz Ūŭj
 j zĵĀĀŭñā Z Īŭŭñā ŪyĈĒēĒŪtzzŕ ĈĒ/ŭĒĈdĈcŭs j ā 3ĒŭĈĒĒŷ ŪyāĀΣā ! ā ĶĒñ
 ĠĀŭŭj ā dŭĀñj ā Ò Ĥñ āzDz ŪĠŌŪĀtā ġ āŭĀŌñā Ġñāŭ ĠĒŷt3 ōĀĀŭ Ž tşĀĪtā ŵŷ
 ĒDzŷ ŪĒğ ŪŷzĒtā āzèş yāĀΣā ĒDzŭĒtā ĵ ĠĤĒzñā ŪŌĀĠŭñā ĠġĀñ dñ ā ĀŌñāñ
 ĠĀŭŭj ā ĀĀŌĠñā ŭŌĒ Ç ĒDzŷ BŌñā 3èztā ĵ Šġzñ Ēşş ŪyĀΣā ĈĀŌĀñ Ķŭŭ ā āĀŭT
 j ĀŪē ā ĀĠz ÑĒĪñā ĀĒŭĪŭŭ Ĥñā j ŪĀŌñā ŠĒĀŌ ĠèŭĒt j Āŭ BŌñā ÇŭĒĀŭ 3èztā zĒ
 gĀĒĒñā ĶĒñ j Āũñ Ž ĠèŭĒtā ŌŸĵ ōĀĪŭŭ Ž ĀĀĤñāĒĒĠz ŌŸtā dñ j æŭŭŭè Āñ ĒĤñ
 8şĀĤtā ŪĀDzΣā āĒēā Ž Ū (ĠĤñĀz gĀĒĒñā Ēñzñ) lŭèĀñ 8şĀĤtā ĠzĀñ
 Ēç .-dŭĀŌĀŪĤñā āĒēās ŪĤzŌñā āĒēĀñ

مِيقَاتُ
الْحَجَّ

ÑĒĪñā B ĀĤñ dñ ĠñĀñ Ĥ ŕŷŭs ŪĠĠĀññā ĠĒĒñ ĠñzĒñ ŭç: ĠĤĀŌñ ŪĠŌŕŕŕŕŕŕ Ġèŭŭñā ŭŭŭŭñā Āñ ŵŷ ĠzĀñ gĀĒĒñā ĶĒñ . Ēç
 . Ī ĵ ÇĤĀz ōŭĒĒ ĠĤĒĤtā ġĀĴñs ōsĀŭŭñā Āñs ÇĀŕ Ūŭā Ēŕŭ

ثانياً - لُؤجْ اَ يُّؤ دِ لُؤجْ اَ اُؤْؤْ -

مِثْقَالِ الْحَبِّ

Ƨǫ Ğāāŭ ɔtɾ ÛBáYtā ɔΛĀŌĪĤāš BāĀΣā /BĀDzTā ĀŌĪ3 ÈŋĀĴā JĀŌŌā ɔŋ
 . øŁČd'ćčŷĀ3 (ŌĖŷā āzè) ĴĪĀŁ Ĥā ĄĤĪ
 ĞĀĀŭtā āĀŪā ĞĤèzĵ ŌDZŭ ɔŋ ŵĀŋ ɔĀĠā ɔtɾ ŌĀŭ Ū ŵĀŋ ĀĤĀā ĄDzĒŋ - رابعاً
 . ğāĀt zā ŵŭ
 ŌDZŭ ɔŋ ŵĀŋ ɔĀĠā ɔŋ ŌĀŭ Āŋ ɔtɾ ŌĀŭ Ū ŵĀŋ Ī Ġāā ĄDzŌĒŋ - خامساً
 . ğāĀt zā ŵŭ ĞĀĀŭtā āĀŪā ĞĤèzĵ
 ĄDzĒŋ ĞĤèzŌ ŵĀŋ ĴŷĀŭ Ĥāā ɔĀĠā ɔtɾ ŌĀŭ Ū ğŷĒĀtā ĄDzĒŋ - سادساً
 . ĄĀĀŋ Ōŷtā ĤĀŋ ŵŭ ĞĀĀŭtā āĀŪā Ū ZŷĴā
 .ĀŕĀΣā Ĵezā Ž āzDzŷ ɔ ŌĪ āĀĀŌā ĄtŤ ɔĤ ĀĀĤDZ ĄĤzŋ - سابعاً
 ĞĤèzŌā Ū ZĀĀŌĪā ŷĀΣā ĞĤèzĵ ɔtɾ ŵĤĒĒtā Ž ŌĀā Ū ā ĄĤāā āā - ثامناً
 . øŁ ČĎĒD ŷĀ3 ŵŷjā

